

Kontokki
Vuokinsalmi
(Salmen kylä)
Karhunen

Vuokinsalmen eli >>Salmen>> kyläryhmää kuvasi porourheilija Ilmari Kianto kerran tähän tapaan:

>>Hurjaa vauhtia, heleässä talviauringon paisteessa, ajaa karautti porokaravaanimme poikki Suomen ja Venäjän rajan, joka viiltää pitkin Hietajärven selkää. Vuokinsalmen hajallinen kylä repalehtii siinä heti toisella rannalla, kylä jonka savuja kaikkiaan kuuluu karttuvan seitsemäntoista. Sekin on köyhää ja ränstynyttä, mutta joukossa kohoaa sentään muhkeampikin ihmisasumus, esimerkiksi Siitarin talo, jossa pistäysimme. Siinä puhdas pirtti, korkea kornitsa, nuori miniä ja valkopartainen mykkä vanhus. Mene tiedä tämänkin talon elämäntarinoita - ei hälisevässä urheilijaparvessa sellaisesta selvää saada!>>

Vuokinsalmen kuvaus onkin syytä aloittaa Karhusen Siitarista, Domna Huovisen kotitalosta. ¹

Vuoden 1890 rippikirjassa esiintyvät **Kontokin kunnan Vuokinsalmen kylän** asukkaiden sukunimet ja niiden suomenkieliset vastineet, mm. **Kargujev/Karhunen 46 henkilöä.** ²

1.1.1. Karhunen Vatei Siitarinpoika	Vus.K.1.	2
1.1.2. Karhunen Hilippä Siitarinpoika	Vus.K.2.	2
1.1.3 Karhunen Hofei Siitarinpoika	Vus.K.3.	3
1.1.4. Karhunen Tero Siitarinpoika	Vus.K.4.	3
1.1.5. Bogdanov Oksenie Siitarintyttö	Vus.K.5.	3
Karhunen Ananias Vateinpoika	Vus.K.1.1.	3
Karhunen Iro Hilipäntyttö	Vus.K.2.1.	3
Karhunen Maksima Hilipänpoika	Vus.K.2.2.	4
Karhunen Moarie Hilipäntyttö	Vus.K.2.3.	4
Ivanov Anni Hilipäntyttö	Vus.K.2.4.	5
Karhunen Toarie Hilipäntyttö	Vus.K.2.5.	5
Huovinen Domna Hilipäntyttö	Vus.K.2.6.	5
Rugojev Anni Hilipäntyttö	Vus.K.2.7.	6
Karhunen Iivana Hilipänpoika	Vus.K.2.8.	7
Karhunen Timo Heikinpoika	Vus.K.3.1.	8
Tenisov Anni Hofeintyttö	Vus.K.3.2.	8
Karhunen Anni Maksimantyttö	Vus.K.2.2.1.	10
Karhunen Iro Maksimantyttö	Vus.K.2.2.2.	11
Karhunen Olka Maksimantyttö	Vus.K.2.2.3.	11
Karhunen Palaka Maksimantyttö	Vus.K.2.2.4.	11
Karhunen Iivana Maksimanpoika	Vus.K.2.2.5.	11
-----		11
1.2.1. Karhunen Sirkei Triiponpoika	Vus.K.1.	11
1.2.2. Karhunen Ohvo Triiponpoika	Vus.K.2.	11
1.2.3. Vatanen Makri Triipontyttö	Vus.K.3.	12
1.2.4. Huovinen Moarie Triipontyttö	Vus.K.4.	12
Rugojev Tatjana Ohvontyttö	Vus.K.2.1.	13
Lyytinen Katri Ohvontyttö	Vus.K.2.2.	13
Salminen Anni Ohvontyttö	Vus.K.2.3.	14
Karhunen Huoti Ohvonpoika	Vus.K.2.4.	15
Karhunen Riiko Ohvonpoika	Vus.K.2.5.	15
Karhunen Santra Ohvontyttö	Vus.K.2.6.	15
Huovinen Okahvie Ohvontyttö	Vus.K.2.7.	15
-----		15

1.4.1. Karhunen Miihkali Vasseleinpoika	Vus.K.1.	15
1.4.2. Huovinen Vassi Vasseleintyttö	Vus.K.2.	16
1.4.3. Huovinen Onussa Vasseleintyttö	Vus.K.3.	16
1.4.4. Karhunen Palaka Vasseleintyttö	Vus.K.4.	17
Karhunen Mikko Miihkalinpoika	Vus.K.1.1.	17
Karhunen Feodor Miihkalinpoika	Vus.K.1.2.	18
Karhunen Timo Miihkalinpoika	Vus.K.1.3.	18
Karhunen Stahvei Miihkalinpoika	Vus.K.1.4.	18
Karhunen Vefka Miihkali	Vus.K.1.5.	18
Pappinen Iro Miihkalintyttö	Vus.K.1.6.	19
Huovinen Olka Miihkalintyttö	Vus.K.1.7.	19
Laukkanen Aino Miihkalintyttö	Vus.K.1.8.	19
Karhunen Palaka Miihkalintyttö	Vus.K.1.9.	19
-----		20
Karhunen Vasselei	Vus.K.2.	20
Karhunen Iivana Vasseleinpoika	Vus.K.2.1.	21
Laukkanen Iro Vasseleintyttö	Vus.K.2.2.	21
Huovinen Moarie Vasseleintyttö	Vus.K.2.3.	21
Karhunen Outi Vasseleintyttö	Vus.K.2.4.	22
Huovinen Anni Vasseleintyttö	Vus.K.2.5.	22
Karhunen Vasselei Iivananpoika	Vus.K.2.1.1.	22
Nykänen Iro Iivanantyttö	Vus.K.2.1.2.	22
-----		23
Karhunen Kauro	Vus.K.3.	23
Karhunen Triihpo Kauronpoika	Vus.K.3.1.	23
Karhunen Tero Kauronpoika	Vus.K.3.2.	23
Karhunen Huoti Triihponpoika	Vus.K.3.1.1.	24
Karhunen Jyrki Huotinpoika	Vus.K.3.1.1.1.	24
Karhunen Rofka Huotinpoika	Vus.K.3.1.1.2.	24
Karhunen Iivana Huotipoika	Vus.K.3.1.1.3.	24
Nykänen Anni Huotintyttö	Vus.K.3.1.1.4.	24
Karhunen Manu Huotintyttö	Vus.K.3.1.1.5.	25
-----		25
1.4.5.3. Karhunen Iivana Jaakonpoika	Hij.H.3.	25
Karhunen Palaga Iivanantyttö	Hij.H.3.1.	25
Karhunen Iro Iivanantyttö	Hij.H.3.2.	26
Karhunen Sergei Iivananpoika	Hij.H.3.3.	26
Karhunen Maikki Iivanantyttö	Hij.H.3.4.	26
-----		26

Vuokinsalmi Talo 10

1.1.1. Karhunen Vatei Siitarinpoika

(Vafei)

Puoliso: 1.1.5.1. Huovinen Katti Nihvontyttö

Kuivajärvi

Lapset: Ananie

Vus.K.1.

Kuj.H.1.

Lähde: ³, ⁴

Vuokinsalmi Talo 9

1.1.2. Karhunen Hilippä Siitarinpoika

Vuokinsalmi

Vus.K.2.

Puoliso: 3.1. Nykänen Tatjana Juplantyttö**A.Hu.N.**

(Tatjana Nikutjeva)

Synt n. 1845, Akonlahti, Hukkasalmi

Lapset: Iro, Maksima, Domna, >>Suuri-Anni>>, Moarie, Iivana, Anni ja Toarie.

Lähde: ^{5, 6, 7}**Vuokinsalmi****1.1.3 Karhunen Hofei Siitarinpoika****Vus.K.3.****Puoliso: Lesonen Tatjana**

Kivijärvi

Lapset: Timo ja Anni

Lähde: ⁸**Kontokki Talo 14****1.1.4. Karhunen Tero Siitarinpoika****Vus.K.4.**

Vuokinsalmi

Puoliso: Melentjev Iro Lukantyttö**Kon.M.2.1.**

Kontokki

Lapset: Huoti, Lari, Iivana ja Paula

Lähde: ^{9, 10}**1.1.5. Bogdanov Oksenie Siitarintyttö****Vus.K.5.**

(Oksenie Karhunen)

Vuokinsalmi

Puoliso: Bogdanov Iivana Petrinpoika**A.Sa.B.1.1.**

(Klöytsän Iivana)

Akonlahti, Sappovaara

Lapset: Timo ja Savina ja Vera

Lähde: ¹¹**Karhunen Ananias Vateinpoika****Vus.K.1.1.**

Synt. n. 1881

16/3 Kortti n:o 109. Karhu Ananias 41 v. Kontokki. ¹²**Karhunen Iro Hilipäntyttö****Vus.K.2.1.**

(Iro Karhunen)

Synt. 1877 Vuokinsalmi

Puoliso: 6.2. Karhunen Jeremie Lokinanpoika**Lap.K.2.**

Synt. 1870, Latvajärvi, Njauvunvaara

Lapset: Kirill, Vasselei ja Ljuuba

Iron mies oli Latvajärvestä **Jeremie Lokinanpoika Karhuni**. ¹³

Vuonna 1910 Login Kargujev johti kantaperhettä, johon kuului viisi asukasta. Isännän johtamaan avioperheksikköön kuului hänen vaimonsa Irina. Vanhan avioparin **leskeksi jäänyt miniä Irina** ja hänen kaksi poikaansa, 9-vuotias Kirill ja 7-vuotias Vasili muodostivat oman avioperheksikkönsä.

Karhunen Maksima Hilipänpoika**Vus.K.2.2.**

Synt. n. 1887, Vuokinsalmi

Kuollut n. 1925, Kantalahti

Puoliso: Lesosen Jeli Ipattintyttö**Kij.L.1.1.**

(Lesojev)

Synt. 1890, Kivijärvi, Ilvesvaara

Kuollut 26.09.1946

Lapset: Anni, Palaka, Iro, Olka ja Iivana

- 16/3 Kortti n:o 2. Karhu Matti 35 v. Kontokki.
- 16/3 Kortti n:o 2. Karhu Jeli 28 v. Kontokki.
- 16/3 Kortti n:o 2. Karhu Anni 11 v. Kontokki.
- 16/3 Kortti n:o 2. Karhu Iro 10 v. Kontokki.
- 16/3 Kortti n:o 2. Karhu Olga 8 v. Kontokki.
- 16/3 Kortti n:o 2. Karhu Palaga 4 v. Kontokki.
- 16/3 Kortti n:o 2. Karhu Iivana 1 v. Kontokki.¹⁵

Jelin nai **Karhusen Maksima** Vuokinsalmesta.¹⁶

Maksimian vaimo **Jeli** oli Ipatti ja Onussa Lesosen tytär Kivijärvestä; **Maksimalla** (joka kuoli n. v. 1925 Kantalahdessa) ja **Jelillä** oli neljä tyttöä: Anni ja Palaka, jotka ovat kuolleet, sekä Iro (elää Uhtuassa) ja Olka (elää Muurmannissa) ja yksi poika, Iivana.¹⁷

Uhrien nimet kirjoitetaan Muistokirjaan

Kalevalan Piiri

Kivijärven kyläneuvosto

Kivijärvi

Korgujeva Jelena Ipatjevna – synt. 1890 Kivijärvestä, karjalainen, puolueeseen kuulumaton, kolhoosilainen. Vangittu 04.11.1937, tuomittu Karjalan ASNT:n NKVD:n troikan päätöksellä pykälän 58-11-10 osa 1 perusteella 29.11.1937 kymmeneksi vuodeksi ja toimitettu Kargopolin keskitysleirille, kuollut 26.09.1946. Rehabilitoitu Karjalan prokuraattorin päätöksellä 13.04.1989.¹⁸

Volgograd**Karhunen Moarie Hilipäntyttö****Vus.K.2.3.**

Vuokinsalmi

Puoliso: Karhunen Vasselei Jeremienpoika**Laj.K.1.1.**

(Vasilij Jeremejevitsh Kargujev)

Synt. n. 1900, Latvajärvi

Kuollut 10.02.1938, Karhumäki

Vasselei nai Vuokinsalmesta **Moarie Hilipäntytär Karhusen** (Domna Huovisen nuoremman sisaren) Moarie kuulemma elää Petroskoissa.¹⁹

Moarie, jonka mies oli **Vasselei Jeremienpoika Karhuni** Latvajärvestä, on elänyt tyttärensä kanssa Volgogradissa.²⁰

Uhrien nimet kirjoitetaan Muistokirjaan

Karhu Velle Jeremejevitsh – synt. 1900 Kalevalan piirin Latvajärvestä, karjalainen, entinen puolueen jäsen, virkailija. Vangittu 24.12.1937, tuomittu 26.01.1938 SNTL:n NKVD:n päätöksellä pykälän 58-10-11 perusteella, ammuttu 10.02.1938 Karhumäessä. Rehabilitoitu Karjalan ASNT:n syyttäjän päätöksellä 06.06.1989.²¹

Karhu Ville Jeremiaksenpoika, s. 1900 Karjala Kalevalan piiri Latvajärvi, as. Karjala Kontupohja tiilitehdas kirvesmies, vang. 24.12.1937, tuom. 26.1.1938 § 58/10,11, amm. 10.2.1938 Karhumäessä, reh 6.6.1989. Petroskoi.²²

Karhu Ville Jeremejevits, s. 1900 Latvajärvi, karjalainen, entinen Nkp(b):n jäsen, tiilitehtaan johtaja Kontupohjassa, vangittu 24.12.1937, ammuttu 10.2.1938 Sandarmohissa.²³

Ivanov Anni Hilipäntyttö **Vus.K.2.4.**
 (Anni Karhunen)
 (Pieni-Anni)
 Vuokinsalmi
Puoliso: Ivanov Kostja Nikoreinpoika **Von.I.**
 Vonkajärvi

>>Pienen-**Annin**>> mies oli **Kostja Nikoreinpoika Ivanov** Vonkajärvestä.²⁴

Vuokinsalmi Talo 13

Pirttiaho

Karhunen Toarie Hilipäntyttö **Vus.K.2.5.**
 Vuokinsalmi
 Kuollut 1969
Puoliso: Karhunen Iivana Huotinpoika **Vus.K.3.1.1.3.**
 Vuokinsalmi

Nuorin **Iivana** (vaimo samasta kylästä, nimittäin **Siitarin Hilipän Toarie**, siis Domna Huovisen sisar).²⁵

Toarie, jonka mies oli **Iivana Huotinpoika Karhunen** Vuokinsalmen Pirttiahosta, eli poikansa luona Uhtuassa (kuollut 1969).²⁶

Kuivajärvi

Huovinen Domna Hilipäntyttö **Vus.K.2.6.**
 (o.s. Karhunen)
 Synt. 20.01.1878, Vuokinsalmi
 Kuollut 18.05.1963, Suomussalmi
Puoliso: 1.1.6.5. Huovinen Hilippä Iivananpoika **Kuj.H.5.**
 Synt. 07.01.1873
 Kuollut 20.03.1947
 Vihitty: 27.06.1895
 Lapset: Iivana, Petri, Olka, Maria, Aleksanteri, Nikolai, Outi, Iivana, Vasselei, Iipi ja Oleksi

Huovinen (o.s. Karhunen), Domna 1878 Kontokki, Vuokinsalmi.²⁷

Domna Huovinen, synt. 20.1.1878 Kontokin Vuokinsalmen kylässä, naimisissa Suomusalmen Kuivajärvellä; haast. 1954.²⁸

Domna, jonka nai **Hilippä Iivananpoika Huovinen** Kuivajärven kylään, on ollut puheena edellä.²⁹

Eniten **Domna** oppi kuitenkin lauluperinnettä vanhemmalta sisareltaan Okahvialta.³⁰

Domna Huovinen s. 20.01.1878 Kontokissa, k. Suomussalmella 1963. Domna Huovinen oli monipuolinen perinteentaitaja. Hän osasi hää- ja kuolinitkuja, loitsuja, lasten lauluja, satuja,

kalevalaisia tunnelma runoja sekä jonkin verran myös kertovia runoja. Itkut Domna Huovinen on kertonut oppineensa äidiltään, akonlahtelaiselta Juplan Tatjanalta, muuta perinnettä taas isoäideiltään. Domna Huovinen oli käytetty itkijä lukuisissa häissä ja hautajaisissa. Luonteeltaan hänen kerrotaan olleen nöyrä ja hyväntahtoinen. Hän kalasti mielellään ja kiitti itkuvirrellä tutun kalajärvensä ja sen kauniit kalat ennen kuolemaansa.³¹

Huovinen Domna Hilipänt. o.s. Karhunen, synt. 1878, Kontokki, Vuokinsalmi. Haastateltu 1955 Suomussalmi Kuivajärvi.³²

Kostamus

Suojärvi Talo 2

Rugojev Anni Hilipäntyttö

Vus.K.2.7.

(Anna Filippova Kargujeva)

(Suuri-Anni)

Synt. n. 1883, Vuokinsalmi

Kuollut 1968, Jyväskylä

Puoliso: Rugojev Akima Timonpoika

Kos.R.1.1.

(Joakim Timofejevits Rugojev)

Synt. n 1872 Kostamus, Suojärvi

Kuollut 1930

Lapset: Irina ja Outi

Kostamus, v. 1910, Talo 231

Leski Agafia Boris. Rugojeva 58 v.

Lapset (Timofeja) **Jakim 39 v.** Artemij 38 v. Vasilij 22 v. Makarij 18 v. Nikolaj 15 v. ja Tatjana 34 v.

Jak. v. Anna Filippova 27 v.

Lapsi Irina 7 v.

Art. toinen v. Gligeria Stepanova 30 v.

Leski Ksenija Osop. Rugojeva 67 v.³³

Rugojeff Akima (Kostamus), Kemiö, Tjude 1907 Akiman veljet Otto, Simo, Vasili ja Makarie olivat laukkureita.³⁴

Vanhin lapsista **Akima** nai läheltä rajaa Vuokinsalmesta Hilippä ja Tatjana Karhusen tyttären **Annin**, perinteentaitajana kuuluisaksi tulleen, Kuivajärveen naidun Domna Huovisen sisaren. Akima piti kauppaa Suomen ruotsalaisseudulla Kemiössä. Hän kuitenkin joutui 1. maailmansotaan ja kuoli 1930 - luvulla Kantalahdessa; leski Anni muutti Karjalaan, kuoli Jyväskylähdessä v. 1968. Akiman ja Annin Jyväskylähteen naidun tyttären Outin tapasin Jyväskylähteen Tuossapeässä 07.07.1968. Timon talossa eli Akimassa oli >> molijoita >> varten erityinen kammio, >> kelja >> jota ei muuhun tarkoitukseen käytetty. >> Timossa >> ei ollut ketään molijaa, mutta kylän >> molijat >> saivat siellä harjoittaa hartautta. Kerran Paro Remsu pääsi salaa joidenkin yhtä uteliaiden lasten kanssa katsomaan, kun puolisenkymmentä vanhaa mummoa oli Timon keljassa rukoilemassa. >> A heil oli justih se molitvon (= rukouksen) aika kum myö mänimä ni myö peitotts (= salaa) vain kattsoma over ravosta. Hyö kaikki oltih niin...siinä oprasojen iessä molimassa. Levitetty oli tämän suurus (näyttää) valkie voate siih... skammilla ta siih soaten kumarrettih, silmieh rissittih ta kumarrettih, justih molitvuo pijettih. A muuten mie en tiijä mitä muull aikoa roattih.Ei kait ne muuta paljo i roattu kun kaikittsi molittih Vanhat oltih, vähän aikoa leväheltih, toas molittih.³⁵

Akima oli uuras kauppamies. Hän kulki laukunkannossa, pitipä jonkin aikaa kauppaakin Kemiössä, siis Suomen ruotsalaisseudulla. Hänen vaimonsa **Anni** oli aivan Suomen rajan tuntumasta, Vuokinsalmen kylästä, Suomessa hyvin tunnetuksi tulleen perinteentaitajan, Suomussalmen Kuivajärven kylään naidun Domna Huovisen sisar.³⁶

Suojärvestä lähtenyt **Akima Timonpoika Rugojev**, joka oli kauppiana Kemiössä, mutta joutui 1. maailmansotaan ja kuoli sodan loputtua Kantalahdessa. Hänen leskensä >>**Suuri-Anni**>> eli Outi-nimisen tyttärensä kanssa Jyväskylähdessä, jossa kuoli 1968.³⁷

Kuurnankosken mellitsä (mylly) oli rakennettu ennen kolhoosivuosia lähinnä Timosten veljesten aloitteesta hankkeen virittäjänä ja innoittajana kukas muu kuin vanhin veljeksistä **Akima Timonpoika Rugojev**. Hän oli siihen aikaan jo ikämies, mutta jaksoi vielä osallistua kevyempiin rakennustöihin. Silti hänen suurin panoksensa oli hyvissä neuvoissa ja rahallisessa avussa. Akima oli veljeksistä varakkain ja tunnettiin tavattoman säntillisenä miehenä. Kaikki mitä hän oli rakentanut ja suunnitellut, olipa se sitten asuintalo tai talousrakennukset, erottuivat edukseen perusteellisuudellaan ja sopusuhtaisuudellaan. Myllyhankkeen rahoittajana lienee ollut myös Timosten nuorin veli Nikolai, joka niinä vuosina oli huomattavassa toimessa ensin Uhtualla ja sitten Peroskoissa. Rakennustouhussa oli mukana yhdeksän osakasta: Timosten veljesten lisäksi vielä Ahvenjärven Kasjana, Ortjo-ukko, Oleksi Laukkanen...

Nyt ei ole enää mellitsäpirttiä eikä mellitsämiehiä. Pirtin alusta on sammaloitunut ja jäkälöitynyt, kiukuanpaikalla juurtunut puolukkapensas on täynnään kypsyviä punaisia marjoja... Myllynrakentajien Timosten veljesten tomu maatuu mikä missäkin: Makarie – jossain pitkän evakkomatkan päätepaikassa Uralin taigassa, Vasselei – Uhtuan Lamminpohjan vanhassa kalmistossa, Nikolai haudattiin jonnekin Leningradin – Piiterin liepeille... **Akima, vanha mies, vietiin samoihin aikoihin kuin Läkky-Oleksikin** ja sinne häipyikin. Vain Ortjo ja Simana pääsivät kotoisiin multiin, Ortjo Kostamuksen ikivanhaan kalmistoon ja Simana Kurenjärven rannalle Riehtiläojan suulle.³⁸

Karhunen Iivana Hilipänpoika

synt. 07.01.1891 Vuokinsalmi

Kuollut 02.12.1976

Vus.K.2.8.

Puoliso: Huovisen Tatjana Miikkulantyttö

Synt. 1898, Kuivajärvi

Kuollut 1955

Kuj.H.4.3.

Karhunen Juho (Iivana) Hilapanp., synt. 1891, Kontokki, Vuokinsalmi. Haastateltu 1955 Juuka.³⁹

Karhunen, Juho (Iivana) 1891 Kontokki, Vuokinsalmi.⁴⁰

Tatjanan (synt. 1898, kuoli 1955) mies oli Vuokinsalmesta **Iivana Karhunen** (Domna Huovisen veli), viimeisiä vienankarjalaisia kulkukauppiaita, joka elää Juuan Ahmovaarassa.⁴¹

Iivana on itse minulle v.1968 ja 1972 selviteltyt elämänsä vaiheita. **Iivana (Jussi) Karhunen** (synt. 07.01.1891) tuli Suomeen 1921 aluksi Kajaaniin ja asettui v. 1922 Juuan Ahmovaaraan, jossa edelleen asuu. Iivanan vaimo **Tatjana** oli Kuivajärvestä Miikkula Huovisen ja tämän Vuokkiniemessä syntyneen vaimon Onussa Vasseleintyttö Karhusen tytär. Tatjana kuoli 1955. - Iivana kävi kolme vuotta suomalaista koulua Kuivajärvestä (opettajana Sakari Jouhki) ja vuoden venäläistä koulua Akonlahdessa. Akonlahdessa pojan kortteeripaikka oli Huotari Bogdanovin talo; Huotarin vaimo Jupla Nykäsen tyttö Outi oli Iivanan äidin sisko. Akonlahden koulunkäynnistä ei ollut mainittavia tuloksia, sillä koulua piti venäläinen pappi, joka oli aina humalassa - muuten mukava mies -, ja lapset tekivät mitä halusivat. - Samanlainen juoppo oli rnuuten Akonlahden seuraavakin pappi, josta Iivana Karhunen oli kuullut: Kontokissa oli Iljan päivän praasniekka, jonne kyseinen Akonlahden pappi meni >>kirikköh, sluusimah», ts. jumalanpalvelusta pitämään. Mutta viina maistui liian hyvältä, pappi joi itsensä humalaan ja nukahti pihalle. Pojat leikkasivat saksilla puolen päätä paljaaksi - papillahan oli pitkät hiukset -, ja pappi ei tiennyt mitään. Kun hän vihdoon heräsi ja huomasi mitä oli tapahtunut, oli hänen leikattava toinenkin puoli päätä paljaaksi, ettei näyttäisi niin pahalta. Tämän tapauksen jälkeen pappi ei enää iljennyt olla Akonlahdessa, vaan lähti

pois. Nyt pantiin papiksi vanha >>tiekkä>> eli lukkari, joka oli Akonlahden karjalaisia (sukujaan Arttemjev).

Jo 12-vuotiaana Iivana lähti kauppamatkoille yhdessä setänsä Vafein kanssa. Kirjoitustaidottomalle sedälle veljenpoika oli tuiki tarpeellinen, sillä kauppiaan oli laadittava myös velkakirjoja, kun kaikki asiakkaat eivät voineet heti ostoksiaan maksaa. Kolme vuotta Iivana oli Inkerinmaalla. Pitkä matka jäi mieleen: ensin Kirilä Miikkulanpoika Bogdanovin (Vuokkiniemen Rimpirannasta) kanssa hevosella Juukaan, sieltä Joensuuhun, edelleen Käkisalmeen, josta jäätietä pitkin yli Laatokan Pietariin ja Inkerinmaalle. Inkerissä Vafei ja Iivana liikkuvat hevospelillä. Kortteeripaikka oli Kelosin kylässä, ja myyntialueena etenkin Spankkovan seurakunta. Heilä oli myytävänä kankaita ja valmiita vaatteita, joita ostivat Pietarista, Iivanan muistaman mukaan enimmäkseen venäläisen Saro(h)van ja Akonlahden Sappovaarasta lähteneen Nikolai Bogdanovin liikkeistä.

Myöhemmin Iivana teki kauppaa Turun ja Salon seuduilla. Vakituinen kortteeripaikka oli Kemiössä Iivanan langon (Anni-siskon miehen) Akima Rugojevin luona. Sieltä käsin käytiin mm. Sauvossa, Karunassa, Paimiossa ja Paraisillakin. Kemiön ja Paraisten ruotsinkieliset olivat ystävällistä väkeä, vaikkei heidän kieltäänkään paljon osannut, muisteli Iivana, - yhtä mukavia he olivat kuin inkeriläisetkin. Mutta Turun puolen suomalaiset olivat kovin ylpeitä. Vuonna 1912 Iivana joutui Vienan Kemiin sotasyyniin, sitten v. 1914 Muurmannin rataa rakentamaan, ja kaupanteko jäi aina siihen asti kunnes hän asettui asumaan Juukaan. Juuassa Iivana on harjoittanut kulkukauppaa näihin vuosiin saakka. Vielä 1969 hän sai maaherralta kuikukaupan harjoittamiseen tarvittavan lupakirjan kolmeksi vuodeksi; lupa päättyy 31.07.1972, minkä jälkeen 81-vuotias Iivana vihdoon lopettaa kaupanteon. Kun viimeksi kävin Iivana Karhusen luona 22.06.1972, kertoi hän vielä edellisellä viikolla tehneensä pitkän kauppakierroksen polkupyörällä. Iivanan kaupitsemisalueeseen kuuluivat Enon, Kontiolahden, Pielisjärven, Polvijärven ja Juuan pitäjät. Hänen repussaan, joka painoi n. 50 kg, oli vaatetavaraa: miesten paitoja, housuja, puseroita, naisten leninkejä, kerrastoja ja huiveja. Tavaransa hän viime aikoina kilvi ostamassa Joensuusta Pankakosken tukkuliikkeestä. Viimeiset kaksi vuotta Iivana liikkui polkupyörällä ja talvella potkukelkalla, mutta sitä ennen hevosella. Kortteeripaikat olivat yleensä aina samat, eikä niissä tavallisesti veloitettu mitään yösiijasta enempää kuin ruuastakaan.⁴²

Niskajärvi

Voara

Karhunen Timo Heikinpoika

Vus.K.3.1.

Synt. n. 1864, Vuokinsalmi

Puoliso (Torvinen?) Marppa Ossipantytö

Aij.1.1.

Synt. n. 1863, Aijuolahti

Lapset: Anni, Teppo, Vaseli, Iivana, Toarie ja Terenttei.

Timon vaimo oli **Marppa**. Timon joukosta enemmän Niskajärven yhteydessä.⁴³

Tollonjoki

Nekkala

Tenisov Anni Hofeintytö

Vus.K.3.2.

(o.s. Karhunen)

Synt. 26.05.1878, Vuokinsalmi

Kuollut 1956

Puoliso: Tenisov Huoti Issakanpoika

Toj.T.1.1.

Tollonjoki, Nekkala

Lapset: Olka, Nasto, Huoti, Poavila ja Aleks (11 lasta)

Anni kuuluu vienäläisen perimätiedon merkittävimpiin kertojiin, vaikka perinteenkerääjät tavoittivat hänet vasta verrattain myöhään. Ensin pääpiirteet Annin kirjavasta elämästä.

Anni Hofeintyttö Karhuni oli syntynyt Vuokinsalmessa 26.05.1878. Miten kauan Anni eli syntymäkylässään Vuokinsalmessa, jää hämäräksi. Hietajärvessä arveittiin, että kun Hofei kuoli Anni oli isänsä kuollessa vasta kolmannella vuodella -, äiti Tatjana lapsineen pian muutti Niskajärven kylään pieneen pahaiseen taloon. Niskajärvessä Anni oppi Lesoni Hovatalta kerääjille laulamansa karhuntutappovirren >>Lähemmä ohon ovilla>>. Hovatta oli tunnettu metsämies ja oli nainut Niskajärven Hilatan tyttären Iron ja tullut Hilattaan kotivävyksi.

Jo 16-vuotiaana Anni joutui palvelukseen Kivijärven kyläryhmän Poahkomienvaaran Paavilaisen taloon. Isäntä Perttuni Huoti oli Latvajärven Arhippainen Miihkalin ja tämän vaimon Palakan (kotoisin Saarijärven kylästä) poika. Kolmatta vuotta Anni oli palveluksessa Poahkomienvaaran Paavilaisessa. Tämä aika oli hyvin merkittävä Annin elämässä. Silloin hän kisapirtissä tutustui tulevaan mieheensä Huotiin, joka usein kävi kotoaan Vuokkiniemen Tollonjoelta Kivijärvessä, äitiinsä kotikylässä. Ja Paavilaisessa hänen mieleensä painui pysyvästi Arhippainen Miihkalin laulamia muinaisrunoja. >>Sokie-Miihkali>> vieraili nimittäin tuolloin usein ja pitkään poikansa Huotin luona ja lauloi ahkerasti ajan ratoksi. Anni autteli avutonta Miihkalia, syötti häntä ja kylvetti. Kun Miihkalia vietiin Paavilaisesta muualle, Anni hänet rekeen peitteli, ja oli useimmiten ohjissakin Miihkalin suureksi tyytyväisyydeksi. Miihkalilta Anni on ilmoittanut saaneensa ainakin runot Väinämöisen polvenhaava (>>Vanha Väinämöini, veistipä vuorella venehtä>>), Lemminkäisen matka Päivölän pitoihin, >>Tämäpä poika laulelou>> (Miihkalin oma laatima virsi), ja luultavasti useita muita, sillä aina tallentajat eivät Annilta tulleet kysyneeksi, keneltä hän oli minkin runonsa oppinut. - Edellisen vahvistukseksi sopii Annin serkun Domna Huovisen repliikki: Hofein Anni oli kolme vuotta Miihkalin pojalla palveluksessa ta Miihkali oli siinä poikah luona. Siinä oli opastut se Anni. Miihkali oli sanot jotta tulehan Anni ni mie siula toas laulelen tässä ta lausun! - Se soatto kyllä se Anni paljo!>>

Anni Karhuni avioitui Huoti Tenesseisen eli Tenisovin kanssa 19-vuotiaana. Huoti oli kotoisin Tollonjoen Nekkälästä, jossa hänen isällään Issakalla oli talo >>Virrasta ensimmäisessä huutorissa ylöspäin, vasemella keällä joven>>. Talon oli kooltaan kohtalainen. Huotin äiti Moarie oli Kivijärven Lesosia.

Annille ja Huotille syntyi kymmenen lasta, joista kuitenkin kaksi kuoli pienenä isoonrokoon ja yksi suonenvetoon. Perhe eli >>keyhäsesti, niinkuin märkä puu palau>>, muisteltiin Vuokkiniemessä 1968. Ennen talvisotaa kuoli Huoti. Talvisodan ajaksi Anni omaisineen oli evakuoituna Vienan Kemiin, ja sieltä perhe sodan päätyttyä palasi vanhoille asuinsijoilleen. Jatkosodan aikana sotatoimien edettyä kesällä 1941 Vuokkiniemeen Anni Tenisov oli erään toisen naisen kanssa kalassa kolmen kilometrin päässä kotoa. Kun he palasivat kotiin, olivatkin suomalaiset joukot jo kylässä. Pian Annin poika Aleksi (Kujala), joka 15-vuotiaana oli ensimmäisen maailmansodan jälkeen tullut Suomen puolelle, sai yhteyden äitiinsä ja otti hänet luokseen Helsinkiin. Keväästä syksyyn Anni Tenisov kuitenkin aina asusti Vihdin Otalammella ja kalasteli siellä ahkerasti. Sinne poikakin perheineen sitten muutti asumaan Annin viimeisinä elinvuosina. Anni Tenisovin voimat riutuivat hiljalleen. Kuolema saapui 16.12.1956, pari viikkoa halvauskohtauksen jälkeen.

Heinäkuussa 1968 kuulin Annin ja Huotin Neuvostoliittoon jääneistä lapsista: Olka elää Uhtuassa, on naimisissa suomalaisen Pasasen kanssa, ollut aviossa aikaisemminkin; Nasto asuu myös Uhtuassa, on Simanan vaimo, sukunimeltään Tenisov; Huoti asuu Tollonjoen Hukkalassa; Poavila >>traktoriev välih littsautu Kemin tiellä, pahalla surmalla mäni>>. Tenisovin taloa ei enää ole Tollonjoella.

Anni Hofeintyttö Tenisov on kertonut esiintyneensä >>suurelle yleisölle>> ensi kerran Vuokkiniemessä järjestetyssä Kalevalajuhlissa ehkä v. 1942; hän oli silloin laulanut Väinämöisen virren ja Joukahaisen virren. Syksyllä 1942 Väinö Kaukonen tapasi Anni Tenisovin Vunaan suuntautuneella perinteenkeruumatkallaan Tollonjoen kylässä ja haastatteli häntä kahtena päivänä (30.9. ja 1.10.), jolloin hän kirjoitti muistiin mm. 600 säettä kalevalaista runoa. Myös toisella keruumatkallaan Kaukonen teki Annilta muistiinpanoja (19.08. 1943).

Suomeen siirtymisensä jälkeen Anni Tenisov oli unohduksissa vuosikymmenen. Mutta sitten jatkui julkisuus: Talvella 1952 Anni sai radiosta ja lehdistä kuulla Helsingissä vierailevasta Suomussalmen Kuivajärven runonlaulajasta Domna Huovisesta, jota arveli - aivan oikein -

serkukseen. Poikansa avulla hän sai yhteyden Domnaan, oli Domnan kanssa vieraana Kalevalajuhissa ja jo seuraavana päivänä Jouko Hautalan ja Lauri Simonsuuren äänitettävänä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kansanrunousarkiston studiossa. Paitsi näitä äänitteitä on Anni Tenisovin perinnettä talletettu myös Aili Simonsuuren ja - kaikkein eniten - Erkki Ala-Könnin toimesta. Aili Simonsuuri kirjoitti Annilta 1953 muistiin lauluja ja loitsuja 24 numeroa sekä lisäksi tietoja hänen elämästään. Erkki Ala-Könnin v:lta 1954 olevat runsaat tallenteet ovat suurimmaksi osaksi nauhoitteita, yhteensä 74 numeroa, joiden joukossa on myös 6 satua; lisäksi AlaKönnillä on käsivaraisia muistiinpanoja.

Paitsi Arhippaine Miihkalilta ja Lesoni Hovatalta oli Anni Tenisov oppinut runoja myös äidiltään Tatjanalta ja miehensä äidiltä, >>anoppiakalta>> Moarielta, mahdollisesti myös runotaitoiselta ämmöltään Marpalta ja äitinsä sisarelta Outilta (joka oli naitu Akonlahteen). Äiti myös oli tunnettu itkijä ja loitsujen osaaja (osasi parantaa mm. sisiliskon ja sammakon vihat).

Kesällä 1968 tapasin Vuokkiniemessä Paro Tiihvanantytö Remsun (synt. 1904), joka oli asunut 11 vuotta (1926-1936) Anni Tenisovin naapurina Tollonjoella. Vain hyvää oli Parolla kerrottavana Annista: >>Annist ei voi mitänä pahoa sanuo ei kenkänä. -- Ei kenenkänä peällä kantan vihoa konsana.>> Anni ei osannut lukea eikä kirjoittaa, kun olikotoisin >>kouluttomalta perältä>>. Hän oli Tollonjoen tunnettu laulaja ja itkijä ja starinan sanoja. Hän lauloi vanhanaikaisia ja uudenaikaisia lauluja ja lisäksi >>pajatti>>, ts. lauloi venäläisiä lauluja, joiden säestyksellä kisattiin katrillia ja muita tansseja. Starinan sanoja Anni oli hyvä, mutta hänen miehensä vielä parempi. Myös poika Huoti, joka elää Tollonjoella, osaa starinaa. Annin satuja Paro kertoi kuulleen, kun yhdessä olivat kalanperkuussa, ja myös illoilla, kun käytiin toisissa taloissa työn kera >>iltoa istumah>>. Hartaasti pyysin Paroa kertomaan jonkin Anni Tenisovalta kuulemansa vaikkapa >>pahemmankin>> starinan, ja vihdoon Paro suostui, kertoi ensin sadun likinäköisestä kosijasta ja toiseksi sadun, jossa pappi pettää sotaväkeen joutuneen talonpojan vaimoa, mutta joutuu sitten huomaamaan, että talonpoika samoin pettää hänen vaimoaan.

Anni Tenisovia on pidettävä yhtenä sodanjälkeisen ajan merkittävimmistä vialaisista vanhan runon taitajista. Hänen rinnallaan voidaan valtakunnanrajan länsipuolelta mainita vain muutama, kuten hänen serkkunsa Vuokinsalmen-Kuivajärven Domna Huovinen, Kontokin Akonlahden Nasti Huotarinen-Altavaara, Vuokkiniemen Venehjärven Mari Kyyrönen, Tollonjoen Iro Remsu ja Oulangan Marina Takalo.

Anni Tenisov on ollut mieleenjäävä persoonallisuus. Erkki Ala-Könni sanoo häntä sielukkaaksi romantikoksi, jonka olemus oli pehmeämpi, hauraampi kuin hänen serkkunsa Domna Huovisen. Aili Simonsuuri kuvailee Annia näin:

>>Erityisesti Anni Tenisovin luonteenpiirteinä voidaan pitää nöyryyttä, vaatimattomuutta, herkkyyttä. Laulut ja kalastus olivat hänen suuria harrastuksiaan. Syksyn jälleen tultua hän mielellään muisteli kalansaaliitaan Vihdissä ja innostuneena kyseli tämän esittäjän kesäisiä saaliita, kaipasi sienimetsään ja piti sieniruokaa erityisen herkullisena. Anni Tenisovilla oli seuranaan jostain saamansa isokokoinen lasten riepunukke, resuinen, mutta hänelle mieluinen. Kun hän kodissani näki pikkutyttäreni ison vauvanuken, jonka kädet, jalat ja silmät liikkuvat, ei hänen ihastuksellaan ollut rajoja. Hän helli ja suuteli nukkea tämän tästä ja istui se sylissänsä. Hellyyden kaipuussaan hän lausui toivomuksen, että olisi hänellä vaikka tällainen nukke, kun ei ole enää lapsiakaan, tällaiselle juttelisi ja sitä hoitaisi.>>

Kiintoisa on myös Aili Simonsuuren kirjaama havainto - samaa kertoi Erkki Ala-Könni suullisesti -: >>Anni Tenisov oli aivan alkukantainen luonnonvarainen laulaja, joka ei pystynyt yhtään sanelemaan säkeitään, koska oli aina ne tottunut laulamaan.>>

Syyskuun 8:ntena 1957 Karjalan Sivistysseura ja Kalevalaisten Naisten Liitto pystyttivät Anni Tenisovin haudalle Vihdin kirkkomaalle kuvanveistäjä Nina Sailon muovaileman muistomerkin.⁴⁴

Karhunen Anni Maksimantytö

Synt. n. 1911, Vuokinsalmi

Vus.K.2.2.1.

Kalevala**Karhunen Iro Maksimantytö****Vus.K.2.2.2.**

Synt. n. 1912, Vuokinsalmi

16/3 Kortti n:o 2. Karhu Iro 10 v. Kontokki. ⁴⁶**Muurmaski****Karhunen Olka Maksimantytö****Vus.K.2.2.3.**

Synt. n. 1914, Vuokinsalmi

16/3 Kortti n:o 2. Karhu Olga 8 v. Kontokki. ⁴⁷**Karhunen Palaka Maksimantytö****Vus.K.2.2.4.**

Synt. n. 1918, Vuokinsalmi

16/3 Kortti n:o 2. Karhu Palaga 4 v. Kontokki. ⁴⁸**Karhunen Iivana Maksimanpoika****Vus.K.2.2.5.**

Synt. n. 1921, Vuokinsalmi

16/3 Kortti n:o 2. Karhu Iivana 1 v. Kontokki. ⁴⁹**Vuokinsalmi Talo 15****Kammarinvaara****1.2.1. Karhunen Sirkei Triiponpoika****Vus.K.1.**

Vuokinsalmi, Kammarivaara

Sirkei asui Kammarinvaaralla omassa talossaan (kartassa n:o 15)

Miikkula Huovinen kertoo:

”Vain erähän kerram myö kun savotah mänimä, tuonne Karjalam puoleh, sinne Piesunkih, Vuokkiniemeh, mie läksin **Sirkeillä, Kammarin Sirkeillä**, sillä neälämiehellä (=vaimon veljelle) hakkuumieheksi. Ta siitä tämä Huotari laitto Jessun sinne, niin ikäh meilä matkah. No niihäm myö mänemä tä, ta Sirkeisen Ontrei siitä lähtöy sinne samah joukkoh, ta Oleksij Jyrki siitä, Vuokinsalmesta. ⁵⁰

Kammarinvaaralla asui myöhemmin (kartassa n:o 16) **Sirkein ottopoikana Iivana Joakonpoika Huovini** (synt. 1888 Hietajärvestä), joka oli nainut Niskajärvestä Poavila Jyrinpoika Huovisen tyttären Annin. ⁵¹

Vuokinsalmi Talo 17**Kammarinvaara****1.2.2. Karhunen Ohvo Triiponpoika****Vus.K.2.**

Synt. 1873, Vuokinsalmi

Puoliso: 1.4.1.6. Huovinen Nasto Nihvontytö**Hij.H.6.**

(Anastasia)

Synt. 1875, Hietajärvi

Vihitty: 10.01.1893

Lapset: Katri, Anni, Huoti, Riiko, Maksima, Okahvie ja Santra

Nasto Nihvontyttö joutui naimisiin Vuokinsalmen Kammarinvaaraan. Miehen nimi oli **Ohvo Triihvonpoika Karhujev**. Ohvo kuoli ohimovian parantamiseksi tehtyyn leikkaukseen Kajaanissa, jossa oli hevosineen saviruuukkuja kaupalla. **Nasto** sairastui ennen rajan umpeen menoa luumätään, mikä vei hänet jalattomaksi. **Naston ja Ohvon** lapsista tytöt Katti ja Anni sekä pojat Huoti, Riiko ja Maksima jäivät rajan taakse, mutta Okahvie ja Santra siirtyivät Suomeen. Okahvie tuli Kuivajärveen Jessu Huovisen vaimoksi, Santra on naimisissa Kotkassa (Väinö Pasosen kanssa).⁵²

Ohvo, jonka vaimo oli Nihvo ja Anni Huovisen tytär **Nasto** Hietajärvestä, eli niin ikään omassa talossaan Kammarinvaaralla (kartassa n:o 17).⁵³

Toinen tytär oli (todennäköisesti) Vassi. Tästä Vassista, jonka nai Triihpo Karhuni Vuokinsalmen Kammarinvaaraan. On hänen **Ohvo**-nimisen poikansa Kuivajärveen naitu tytär Okahvie Huovinen kertonut minulle: Vassi oli pieni ta hoikka ta käppyrässä käveli.⁵⁴

Vuokinsalmi Talo 18

Materonvaara

1.2.3. Vatanen Makri Triipontyttö

Vus.K.3.

(o.s. Karhunen)

Vuokinsalmi, Kammarinvaara

Puoliso: Vatanen Kalina Ohvonpoika

Vus.V.1.2.

(Harlantjev)

Makri oli **Kalina Vatasen (Harlantjev)** vaimona Vuokinsalmen Materonvaaralla (kartassa n:o 18).⁵⁵

Ohvon poika **Kalina** oli kuulemma poikasena oikein häijy. Tätä kuvaa Hietajärvessä vieläkin käytetty sanonta: >>oo kehnon Kalina!>> Kerran hän oli leikannut kirveellä naapurin, Petrisen, reestä pajut poikki - mutta reki sattuihin olemaan oma eikä Petrisen! **Kalinakin** kulki Suomessa kaupalla. Saadakseen vetoapua hän oli kerran sitonut kelkkansa junan perään, mutta junan lisäessä vauhtia Kalinalle tuli kiire katkaista nuora. **Kalinan** vaimo oli **Makri** Kammarinvaaralta, Hietajärven Miikkula Huovisen toisen vaimon Moarien sisar.⁵⁶

Hietajärvi

1.2.4. Huovinen Moarie Triipontyttö

Vus.K.4.

(o.s. Karhunen)

Synt. 29.09.1879, Vuokinsalmi, Kammarivaara

Kuollut 05.01.1968

Puoliso: 1.4.5.1. Huovinen Miikkula Jaakkonpoika

Hij.H.1.

(Ranta Miikkula)

Synt. 18.12.1876 Hietajärvi

Kuollut 11.02.1956

Vihitty: 30.06.1906

Lapset: Olka

Moarie oli Hietajärven **Miikkula Huovisen** toinen vaimo.⁵⁷

Miikkulan toisesta naimisesta Jeli Huovinen kertoi: Miikkula meni uuden vaimonsa kanssa vihille Akonlahden papin luo, mutta pappi ilmoitti, että kun vasta kuusi viikkoa oli kulunut entisen vaimon kuolemasta, ei vielä uutta saa ottaa, mihin Miikkula: Vihi tai ole vihkimättä, se on jo otettu! - **Miikkulan** toinen vaimo **Moarie (Maria) Triihvontytär Karhunen** (synt. 29.09.1879) oli Vuokijärven takaa Kammarinvaaralta, nuorena kaunis, kuten hän itse vanhempana ilmoittikin: »Olinhan sitä mieki kaunis, vain kun kai rupi rösrötti». Kerrotaan, että Moarie nuorena osasi »pajattaa», ts. laulaa tanssilauluja (»pajatus on kisoantalaulu»). Pajatukset hän oli oppinut

kulkiessaan nälkävuonna »peätä elättämässä (= kerjuulla) Veneähen moalla». Sanoja eivät kyläläiset ymmärtäneet, ei Moarie itsekään, koska laulut olivat venäjänkielisiä; (Moarie Karhusen mukaan) »veneäheksi pajatettih, mitä lienöy mätsötettih».⁵⁸

Kostamus Talo

Jyrkilä

Rugojev Tatjana Ohvontyttö

Vus.K.2.1.

(Tatjana Afanasijevna Karhunen)

Synt. n 1871, Vuokinsalmi, Kammarivaara

Puoliso: Rugojev Kirikki Issakanpoika

Kos.R.1.2.

(Kirill Rugojev)

Synt. n. 1870, Kostamus, Jyrkilä

Lapset: Irina, Riiko, Anna, Miikkula, Simana ja Uljana

Kostamus, v. 1910, Talo 232

Isak Grig. Rugojev 75 v.

Poika Kirik 40 v.

Kir. v. Tatjana Afanasijeva 39 v.

Lapset Grigorij 10 v. Nikolai 5 v. Semeon 2 v. Irina 12 v. ja Anna 7 v.⁵⁹

Hyvin pienessä mökissä Jyrkilässä asui **Issakan Kiirikki**; hänen akkansa oli Vuokinsalmesta Karhusen Ohvon tytär **Tatjana**. Yksi heidän pojistaan Riiko (Risto Ruhanen synt. 1908), elää Kajaanissa. Muita lapsia olivat Miikkula, Simana (asui Jyskyjärvenissä) ja Uljana. Kiirikin isä Issakka oli etevä perinteen taitaja. Kun hän kulki leipäpalaa pyytämässä Akonlahden kylä myöten, poikkesi hän usein Kuikalle, jossa talon tarkkamustinen poika Vasselei (Vilho Jyrinoja) painoi mieleensä Issakka - ukon tarinoita. Issakan ainoa tytär Okahvie oli Sappovaarassa naimisissa. - Risto Ruhanen kertoi minulle isoisänsä Issakan kuolleen v. 1914 peräti 98 - vuotiaana. Issakan isä oli kuulemma Kriissa ja tämän isä Uljaska.⁶⁰

Lyytinen Katri Ohvontyttö

Vus.K.2.2.

(Katri Karhunen)

Synt. 1898 Vuokinsalmi Kammarinvaara

Kuollut 1984

Puoliso: Lyytinen Hermann

Lapset: Lempi

Kammarinvuaran huuttori oli noin kolmen kilometrin piässä Vuokinsalmen kylästä, oikein korkiella vuarella. Se oli ihanan kaunis paikka – pohjoispuolella järvi, a suvipuolelta virtasi joki, niin jotta tuo vuara oli niemisellä. Se oli niin jyrkkä meijän talon kohalla, jotta talvella vettä piti kantua korennolla, a jos minne läksit käymäh, niin sukset kainalossa piti laskeutuo järvellä ta siitä vasta lähtie ielläh hiihtämäh. Marjua ta sientä myö saima kerätä kesällä siltä vuarelta, ihan kojnin viereltä, hos kuin äijä. Kaunis lehikkömetsä kasvo ympärillä. Kammarinvuarella oli kaksi taluo – Karhusen Sirkei-sedän talo oli noin puolen kilometrin piässä meijän talosta, se sijaitti paremmin suven puolella, loivemmalla paikalla. Meijän lähellä, noin kahen kilometrin piässä, oli Materonvuara, missä eli Harlantjevin pereh.

Meijän perehessä oli yheksän henkie – muamo Nasto Nifantjevna Hietajärveltä kotoisin, tuatto Ohvo Triifonpoika ta seitsemän lasta, nellä tyttö ta kolme poikua. Meilä oli tilkkuni peltuo, kylvimä osrua, kasvattima potakkua. Peltuo piti kiäntyä itseväkisin, kun meilä ei ollut hepoista.

>>Näkyhän se nälkävuosi, kun halla on heinä piässä>> - kyllä tämä vertaus on ihan paikkah pitävä senki vuoksi, jotta niinä alituisina hallavuosina ei kasvan ni mitä. Ruokana oli petäjäleipä. Kellä oli lehmyä, ne hämmenettih petäjä maitoh ta sitä särvettih.

Ennen kylissä ei ollut työpaikkoja niin kun nyt. Meijän tuatto ajo rahtie Kuhmosta pohatoilla. Rahtitiellä hän kuoliki, myö jäimä orvoiksi. Miulla silloin oli vasta 13 vuotta, nuorin sisko Anni oli

vajuan vuoven vanha. Kyllä myö saima nähä kurjuutta siih aikah. Muamo elätti meitä kysyntäpaloilla, kävi kysymässä milostinua kylästä toiseh. A myö lapset koissa vuotamma, käymä pihalla katsomassa, eikö jo nävy tulomassa. Miun piti olla sillä aikua kotiemäntänä, hoitua nuorempia lapsie ta katsuo karjua. Siitä kun velipojat kasvettih, niin hyö käytih metsässä, ansoja pijettih, lintuja pyyvettih. Huotilla oli ikyä kymmenen, a Riiolla kaheksan. Yhessä hyö käytih metsästävässä, siitä ne sualehet kävimmä vajehtamassa jauhoh.

Sanotah, jotta ei paha yksinä tule. Näin kävi i meijän perehessä. Ei männyn monta vuotta tuaton kuolomah jälkeh, kun Huoti-veli otettih ensimmäisellä Saksan sovalla. Hiän sinne katoki.

Miula oli 16 vuotta, kun läksimä talvella sisareni Santran kera Muurmannin rautatiellä rahatienestih. Siih aikah ei ollun autoteitä, kulettih jalkasin ta heposella. Myö kulkima toisien joukossa selkosie myöte, Kuren ta Srahvilan kylien kautta. Makasima kaksi netälie, oli oikein kovat pakkaset. Kyllä jalkasie kylmi monta kerua, kun jalassa oli vain kepiet kenkät.

Rautatiellä sahasima halkoja justeerilla. Tämä työ oli vaikie, a tienessit pienet. Elimä parakissa, rahvasta oli niin äijä kun tynnyrissä seltie, paikat kävi ahtahaksi. Äijä nuorisuo oli meijän piiristä — Alajärvestä, Kenttijärvestä, Kostamuksesta rakentamassa Muurmannin rautatietä. Myö tulima talvella, a syksyllä jo läksimä jälelläh, kun kipeytymä tsinkah.

Muamo ihastu kun tulima kotih. Siitä kun parenima piti palkkautuo rikkahilla ruatamah. Sinä syksynä meijän perehessä tapahtu uusi onnettomus. Riiko-veli upposi kotijokeh, 14 vuoven ikäsenä. Se koski kovasti muamoh, hiän järvessä rypö ta tarpo etsien poikuah monta päivyä. Myö varasima, jotta hiän kokonah höperty. Muamo kylmätti jalkah ta kipeyty kovasti. Siitä oikie jalka piti leikata nilkasta suate, leikkaus luajittih Petroskoissa. Muamo-rukka eli vaivasena vielä kymmenie vuosie.

Niin, kyllä sitä pitkä ikyä elyässä on suanun nähä vaikka mitä. Meijän osalla satuttih ne mainitut kapina ta Enklannin otrjatan vuuvet. Siih aikah oli semmoni elämä, jotta ei ni pahas suanun selvyä, ken ketä vastah soti, kulkijua oli kaikennäköistä. Kun tultih taloh, niin kysyttih, jotta kumpasen viivan piirät, mitä se tarkottau. Jos ken sattu piirtämäh punasen viivan, heti ammuttih. Rahvas sanottih, jotta nämä miehet ollah valkoset.

Talvella vuotena 1922 meitä ajettih pakoh. Meijän perehen hyvyöt oltih kahessa tsunassa, yhessä vuatennytty, a toisessa lampahan vakassa. Pakoh matattih niis toisien lähikylien rahvas, äijä meitä oli matkalaista. Ensimmäini kylä Suomen puolella, minne tulima, oli Kuivajärvi, missä myö yöpymä. Toisena huomeneksena meitä vietih ielläh. Tulima Suomussalmella. Palovuaran talon isäntä otti meijän perehen vastuullah. Mie olin piikana Palovuaran talossa, hoijin karjua, pijin huolta muista kotihommista. Samana vuotena kevyällä muamo lapsien kera tuli jälelläh kotih Karjalah, a miun piti vielä jiahä ruatamah syksyeh suate. Pakoreissulta tultuoni kävin Kontokissa, sielä miula annettih passi.

Alkoma elyä ta ruatua rauhassa. **Kohta miuh tultih sulhaset.** Hiän oli Kontokin kunnan revkomin puheenjohtaja **Hermann Lyytinen**. Muissan hyvin, jotta kun sulhaiskansa tultih meijän pihah, niin miliisi Juntunen alko ampuo pamuttua, jotta ihan räystähät rämistih. Huomeneksella sulhaiskansa tultih meilä Sirkei-sedästä, missä hyö oltih yötä. Mie siitä keräsin prituaniet nyyttih i läksin mieholah. Emmä häitä pitän, a ukkoni kera elimä sovussa. Kontokissa myö elimä Petrovin talon takasissa, siinä samassa talossa sijaitsi niis Kontokin kunnan revkomi, a myöhemmin kyläneuvosto.

61

Salminen Anni Ohvontyttö

(Anni Karhunen)

Synt. 1910, Vuokinsalmi, Kammarinvaara

Vus.K.2.3.

Vuokinsalmen kylä kuulu aikoinah Kontokin kuntah. Meijän kylän lähellä oli seuraavie järvijä: Vuokinjärvi, Hietajärvi, Suarjärvi, Niskajärvi, Latvajärvi ta Kivijärvi. Kylässä oli 15 taluo, sen lisäksi kylän lähellä oli seitsemen huuttorie: Kammarinvuarassa oli kolme taluo, Materonvuarassa yksi, Suojärvessä nella taluo, Niskajärvessä kuusi, Mikinvuarassa yksi, Pirttiahossa yksi ta Levanvuarassa niis yksi talo. Viimeiset kolme huuttorie oltih ihan kylän lähellä, puron poikki. Meijän kylässä eli perehie – Simana Samotajev, Akei Samotajev, Duarie Karhuni, Ananie Karhu, Vasselei Luukkoni, Trohkima Harlantjev, Sirkei Karhu, Ohvo Karhuni.

Vuotena 1930 kylässä perussetti kolhoosi. Muissan, jotta kaikki kylän ta huuttorien rahvas liittytti yksimielisesti kolhoosih, vain yksi Harlantjevin pereh Materonvuara ei liittyn siih. Kolhoosin ensimmäisenä puheenjohtajana ruato Petteri Lesoni Kivijärven kylästä ja kirjanpitäjän virassa oli Iivana Pappini Niskajärven huuttorista. Ensimmäisenä kauppiehena ruato Iivana Juakonpoika Karhu. Kun mie liityin kolhoosih ta ruavoin eri töissä niin siitä milma pyritetti kolhoosin karjakoksi. Silloin miula oli ikyä 20 vuotta. Kaikki ruavot piti käsin ruatua. Vielä muissan sen assan, jotta miula ehotetti järjestyä käsityökerho kylän naisten keskuuessa. Myö alkoma siitä, jotta tikuttima villakintahie ta sukkie, niitä luovuttima siitä opettajalla. Voit olla, jotta ne mäntih ielläh Punasella Rissillä tai lieneykö minne vielä.

Oli meijän kylässä alkeiskoulu, opettajana siinä oli Tyyne Tomah, hiän oli kotoisin etelä-Karjalasta. Hiän piti selostuksie kylän rahvalla ta oli kaikissa menoissa ensimmäisenä. Ennein ei ollun koulu- ta klubirakennuksie, sentäh kaikki kokoukset, juhlatilaisuudet, tanssit ta sen semmoset pijetti talossa, missä oli kolhoosin hallinto, sentäh sitä taluo sanotti Kolhoosin taloksi.⁶²

Karhunen Huoti Ohvonpoika
Vuokinsalmi Kammarinvaara

Vus.K.2.4.

Huoti-veli otetti ensimmäisellä Saksan sovalla. Hiän sinne katokin.⁶³

Karhunen Riiko Ohvonpoika
Vuokinsalmi Kammarinvaara

Vus.K.2.5.

Sinä syksynä meijän perehessä tapahtui uusi onnettomuus. **Riiko**-veli upposi kotijokeh, 14 vuuvun ikäsenä.⁶⁴

Karhunen Santra Ohvontyttö
Vuokinsalmi Kammarinvaara

Vus.K.2.6.

Kuivajärvi

Huovinen Okahvie Ohvontyttö
(Okahvie Karhunen)

Vus.K.2.7.

Synt. 15.06.1893 Vuokinsalmi Kammarinvaara
Kuoli 28.02.1968

Puoliso: 1.1.7.1. Huovinen Jessu Vasseleinpoika

Kuj.H.1.

Synt. 17.08.1881
Kuoli 04.01.1948
Lapset: Mikko

Vasseleilla ja Vassilla oli kaksi poikaa: **Jessu** ja Prokko. Jessu (synt. 17.08.1881, kuoli 04.01.1948) nai Kammarinvaaralta **Triihvon Ohvon tyttären Okahvien** (synt. 15.06.1893, kuoli 28.02.1968). Okahvien äiti Nasto oli Hietajärvestä Nihvo ja Anni Huovisen tyttö. Jessu viljeli maata, oli taitava taljantkan soittaja. Jessun ja Okahvien poika Mikko on nykyisin Kuivajärven Jessun (uudelta nimeltään Niemi) talon isäntänä.⁶⁵

Vuokinsalmi Talo 8

1.4.1. Karhunen Miihkali Vasseleinpoika
(Karhu Miihkali)

Vus.K.1.

Puoliso: Melentjev Okku Riiontyttö

Kon.M.1.2.

Synt. Kontokki
Lapset: Miihkali, Vefo, Timo, Stahvei, Vefka, Iro, Olka, Onussa ja Palaka

Miihkali eli >>Karhu Miihkali>> isännöi kotitaloa (kartassa n:o 8). Hänen vaimonsa **Okku Riiontyttö Melentjev**. Miihkalilla ja Okulla oli kymmenkunta lasta.⁶⁶

Miihkali, jonka vaimo oli **Riion tyttö Okku Kontokista**, elivät Vuokinsalmessa, lapsia paljon, perheen kohtalosta on kerrottu Vuokinsalmen kohdalla s 194 - 195.⁶⁷

Kuivajärvi

1.4.2. Huovinen Vassi Vasseleintyttö

Vus.K.2.

(o.s. Karhunen)

Vuokinsalmi

Kuoli n. v.1937

Puoliso: Huovinen Vasselei Iivananpoika

Kuj.H.1.4.

Lapset: Jessu ja Prokko

Vasselein tytöistä oli **Vassi** naimisissa Kuivajärvessä **Vasselei Huovisen** kanssa.⁶⁸

Vasselei, joka todennäköisesti oli Iivana Larinpojan eikä tämän veljen Lari Larinpojan poika, nai Vuokinsalmesta Karhusen Vasselein tytön **Vassin**. »Karhu-Vasselei» ja Domna Huovisen isä Hilippä olivat veljekset. Vassi oli vanhin sisarusjoukosta, johon lisäksi kuuluivat: Onussa, joka oli Miikkula Huovisen (»Törö-Miikkulan») vaimo; Palaka, eli naimattomana Miihkali-veljensä kanssa Vuokinsalmessa; Miihkali, jonka vaimo oli Riion tyttö Okku Kontokista, elivät Vuokinsalmessa, lapsia paljon, perheen kohtaloista on kerrottu Vuokinsalmen kohdalla s.194-195. Vassi kuoli n. v.1937 oltuaan leskenä. yli 40 vuotta. Kerrotaan (Moarie Karhunen), että Vassi ennen kuolemaansa »tsikollah, sillä Onussalla oli sanot: pitäy kahella kassalla panna peä kun nelläkymmentä vuotta olen ollut puhtahana neittsyönä»; näin oli myös tehty.

Vasseleilla ja Vassilla oli kaksi poikaa: Jessu ja Prokko. Jessu (synt. 17.08.1881, kuoli 04.01.1948) nai Kammarinvaaralta Triihvon Ohvon tyttären Okahvien (synt. 15.06.1893, kuoli 28.02.1968). Okahvien äiti Nasto oli Hietajärvestä Nihvo ja Anni Huovisen tyttö. Jessu viljeli maata, oli taitava taljantkan soittaja. Jessun ja Okahvien poika Mikko on nykyisin Kuivajärven Jessun (uudelta nimeltään Niemi) talon isäntänä. - Prokosta muistetaan, että hän kulki ennen laukunkannossa, eli Viipurissa; hänen myöhempi olinpaikkansa on tuntematon.⁶⁹

Kuivajärvi

1.4.3. Huovinen Onussa Vasseleintyttö

Vus.K.3.

(Anisja Karhunen)

Synt. 25.12.1871, Vuokinsalmi

Kuollut 06.12.1951.

Puoliso: 1.1.4.4. Huovinen Miikkula Iknatanpoika

Kuj.H.4.

(Nikolai)

(Törö-Miikkula)

Synt. 06.12.1866, Kuivajärvi

Kuoli 10.03.1949

Vihitty: 21.07.1891

Lapset: Oksenie, Moarie, Tatjana, Petri, Iivana, Anni ja Petri

>>Karhu Vasselei>> ja Domna Huovisen isä Hilippä (Karhunen) olivat veljekset. johon lisäksi kuuluivat: **Onussa**, joka oli **Miikkula Huovisen (>>Törö-Miikkulan>>)** vaimo.⁷⁰

Onussa Miikkula Huovisen eli >>Törö-Miikkulan>> kanssa samoin Kuivajärvessä.⁷¹

Miikkula (Nikolai) Iknatanpoika Huovinen, synt. 06.12.1864, kuoli 10.03.1949. Hänen vaimonsa **Onussa (Anisja)** oli Vuokinsalmesta Karhusen Vasselein tytär, synt. 25.12.1871, kuollut 06.12.1951. **Miikkula Huovinen** oli syntynyt suurena hallavuonna. Hän oli kertonut kuulleensa, että

hän oli ollut kolmen yön ikäinen, kun äidin piti lapsi jättää. ja lähteä. kerjuulle leipää. etsimään. Siskot jäivät vauvaa hoitamaan. Niin huono oli kuitenkin hoito, että. kun äiti tuli kerjuulta, niin lapsella ei ollut takapuolessa yhtään nahkaa, kaikki nahka oli lähtenyt, kun lasta ei ollut yhtään hoivattu.

Mutta niin vankka mies tuli Miikkulasta, että ei ollut Kuivajärvässä eikä Hietajärvässä ketään, joka olisi voimissa hänelle vertoja vetänyt. Miikkula ei ollut puhelias, ei nauraja, eikä mikään »tyhjän kopasija». »Sillä sai sen Törö-Miikkulan nimen sitte kun se aina paremmin kuunteli ei kun puhu.»

Törö-Miikkulan voimista Moarie Karhunen kertoi edelleen: Akonlahteen oli ennen kinttupolku ja soilla kapulaportaat. Akonlahdesta Törö-Miikkula kantoi 100 kilon kahvisäkin, ja »kahentoista kilon sokeritoppa vielä oli keässä ta toisessa». Törö-Miikkulan veljellä kun oli kauppa, niin Miikkula oli hänellä rahtimiehenä. Miikkulalla oli pieni hevonen, jolla hän talvella veti rahtia. Jauhoa vedettiin Kuhmosta, josta Hietajärveen tulee 80 km. Miikkula pani hevoselleen samanlaisen kuorman kuin sellaisetkin rahdinvetäjät, joilla oli vankka hevonen. Miikkulan hevonen kyllä jaksoi vetää toisten perässä hyvää tietä, mutta kun tuli vastatermä, niin voimat eivät riittäneet. Silloin ukko tarttui molemmin käsin reen ketaroista, ja kuorma nousi termän päälle niinkuin hyvienkin hevosten kuormat.

Miikkula ja **Onussa Huovisen** lapsia olivat (ikäjärjestyksessä): Oksenie, Moarie, Tatjana, Petri, Iivana, Anni ja Petri. Lyhyt esittely heidän kohtaloistaan: Okseniella (synt. 1891, kuoli 1965) oli miehenä akonlahtelainen Timon Kirilä (hänkin nyt jo kuollut), joka oli kauppiana ensin Juuan Ahmovaarassa, sitten Ilomantsin Sonkajassa. Moarie eli Manu (synt. 1895) oli Poavilan Sirkein toinen vaimo Niskajärvässä (Sirkein ensimmäinen akka oli ollut Riion Tomna Saarijärvestä). Tatjanan (synt. 1898, kuoli 1955) mies oli Vuokinsalmesta Iivana Karhunen (Domna Huovisen veli), viimeisiä vienankarjalaisia kulkukauppiaita, joka elää Juuan Ahmovaarassa. Petri syntyi 1900, kuoli 1903. Iivana eli Johannes (synt. 1903) isännöi Kuivajärvässä Alangon taloa; vaimo Olka (synt. 1904) on Iivana ja Varvana Ahtosen tytär Kuhmon Rimmiltä. Annin (synt. 1908, kuoli 1953) nai Kuivajärven vartion rajamies Väinö Hermanninpoika Myllykangas (muuttivat Lehtimäen pitäjään). Toinen Petri kuoli hänkin lapsena (synt. 1912, kuoli 1914).⁷²

Vuokinsalmi Talo 8

1.4.4. Karhunen Palaka Vasseleintyttö

Vus.K.4.

Palaka oli naimaton.⁷³

Palaka eli naimattomana Miihkali-veljensä kanssa Vuokinsalmessa.⁷⁴

Sukeva

Karhunen Mikko Miihkalinpoika

Vus.K.1.1.

(Miihkali)

Synt. 1888, Vuokinsalmi

Kuollut 1939, Sukeva

Puoliso: Galaktionov Tatjana

Pon.K.?1.

(Tatjana Galaktionova)

Synt. 25.02.1906, Ponkalahti

Kuollut 18.08.1992, Riihimäki

Lapset: Maija

362. Karhunen Miihkali synt. 1888. Kontokki, Vuokinsalmi, tullut suomeen 8/2-22.⁷⁵

22/3-22 Mikko Karhunen 34 v. Kontokki, Vuokinsalmi. Satunaistöihin Nurmeksen Savikylään.

⁷⁶

Miihkali (kuoli Sukevalla).⁷⁷

85 vuotta täytti **Tatjana Mähönen ent. Karhunen** 25.02.1991. Riihimäellä. Hän on syntynyt Vuokkiniemen pitäjän Ponkalahten kylässä. Parhat vuotensa hän eli Sukevalla, Savon ja Kainuun rajamailla; ensimmäinen mies **Mikko Karhunen**, kuoli jo 1939, oli niinkään Vienasta, Vuokinsalmen kylästä.⁷⁸

Äitini **Tatjana Mähösen (ent. Karhunen, o.s. Galaktionoff)** Suomessa Halonen. Sukulaisista ei ole tietoa vuoden 1922 jälkeen. Ponkalahteen jäivät silloin äitini sedät Prokkosen Mihhein ja Grigorei. Edellisellä oli kaksi poikaa, Iohva ja Simana, jälkimmäisellä poika Teppana.⁷⁹

Tatjana Mähönen, ent. Karhunen, kuoli 18.08.1992 Riihimäellä. Hän oli syntynyt Vuokkiniemessä Ponkalahten kylässä 25.02.1906.⁸⁰

Maija Karhunen Riihimäeltä on saanut runsaat 10 vuotta sitten terveisiä Uhtualta isänsä **Miihkali Karhusen sisarelta Iro Pappiselta**. Maija haluaisi mm. saada selville, onko Iro vielä elossa ja onko hänen perillisiä vielä Uhtualla tai muualla Vienassa.⁸¹

Vuokinsalmi

Kammarivaara

Karhunen Feodor Miihkalinpoika

Vus.K.1.2.

Synt. 1892, Vuokinsalmi

Kuollut 15.12.1937, Karhumäki

Vefo (jäi Vuokinsalmen Kammarivaaraan).⁸²

Kalevalan piiri

Kontokin kyläneuvosto

Vuokinsalmi

Korgujev Feodot Mihailovitsh – synt. 1892 Vuokinsalmessa, karjalainen, puolueeseen kuulumaton, kolhoosilainen. Vangittu 04.11.1937, tuomittu 29.11.1937. Karjalan ASNT:n troikan päätöksellä pykälän 58-6-7 perusteella, amuttu 15.12.1937. Karhumäessä. Rehabilitoitu Karjalan prokuraattorin päätöksellä 12.04.1989.⁸³

Karjalan ASNT: valtion turvallisuuskomitean antama luettelo.

Kalevalan piiri

N:o 686 **Kargujev Fedot Mihailovits** synt. 1892 Karjala, Vuokinsalmi, viimeinen työpaikka, Vuokinsalmi kolhoosilainen. Kuolin vuosi 1937.⁸⁴

Karhunen Timo Miihkalinpoika

Vus.K.1.3.

Vuokinsalmi

Timo (kuoli kauppareissulla Pietarin kupeella Keltossa).⁸⁵

Hyvinkää

Karhunen Stahvei Miihkalinpoika

Vus.K.1.4.

Vuokinsalmi

Stahvei eli Tahvo (elänyt Hyvinkään seudulla).⁸⁶

Kalevala

Karhunen Vefka Miihkali

Vus.K.1.5.

Vuokinsalmi

Vefka (kuollut Uhtualla).⁸⁷

Kalevala

Pappinen Iro Miihkalintyttö

Vus.K.1.6.

(Karhunen)

Vuokinsalmi

Puoliso: Pappinen Iivana Jyrinpoika

Nij.P.2.1.

Niskajärvi

Iro (oli naimisissa Niskajärvessä **Miihkalin Jyrin Iivanan** kanssa, elänee leskenä Uhtuassa).⁸⁸

Maija Karhunen Riihimäeltä on saanut runsaat 10 vuotta sitten terveisiä Uhtualta isänsä Miihkali Karhusen sisarelta **Iro Pappiselta**. Maija haluaisi mm. saada selville, onko Iro vielä elossa ja onko hänen perillisiä vielä Uhtualla tai muualla Vienassa.⁸⁹

Puolanka

Huovinen Olka Miihkalintyttö

Vus.K.1.7.

(o.s. Karhunen)

Synt. 1903, Vuokinsalmi

Puoliso: Huovinen Iivana Ortjonpoika

Hij.H.3.3.

Synt. 1901, Hietajärvi

Kuollut 1943

Olka (oli Hietajärvessä **Ortjon Iivanan eli Johannes Huovisen** vaimona, elää leskenä Puolangalla).⁹⁰

Ortjon ja Annin muut lapset ovat: Iivana eli Johannes (synt. 1901, kuoli 1943; vaimo **Olga Miihkalintytär Karhunen**, synt. Vuokinsalmessa 1903, elää Puolangalla).⁹¹

Laukkanen Aino Miihkalintyttö

Vus.K.1.8.

(Onussa Karhunen)

Synt. 1897, Vuokinsalmi

Kuollut 30.11.1928, Sotkamo

Puoliso: Laukkanen Juho Huotaripoika

Kon.L.2.7.2.

(Ionn Fjodorov Läkkyjev)

Synt. 24.06.1893, Kontokki

Kuollut 28.11.1962, Kajaani

Vihitty 19.07.1918

Lapset: Juho, Houti, Nikolai ja Veera.

Onussa (oli naimisissa kontokkilaisen Iivana Melentjevin (*kirjassa väärin nimi oikea nimi Juho Laukkanen*) kanssa, kuoli nuorena Kontokissa, (*kuollut Sotkamossa*) minkä jälkeen Iivana nai samoin kontokkilaisen Levan Iivanan (*Iivana Levalla kasvatti poikana*) tytön; asuivat 1. mailmansodan jälkeen Kajaanissa).⁹²

Vuokinsalmi Talo 10

Karhunen Palaka Miihkalintyttö

Vus.K.1.9.

Synt. 1891, Vuokinsalmi

Kuollut 1937

Puoliso: Ananie Vafeinpoika

Palaka (oli naimisissa Vuokinsalmessa).⁹³

Vafei, jonka vaimo oli Kaffi Nihvontyttö Huovinen Kuivajärvestä, kulki laukunkannossa Inkerinmaalla ja kuoli Vuokinsalmessa ennen neuvosto-aikaa; Kaffi kuoli Vuokinsalmessa myöhemmin. Kafilla oli >>tuulesta temmattu>> poika **Ananie**. Yhteisiä lapsia heillä ei ollut.⁹⁴

Karjalan ASNT: valtion turvallisuuskomitean antama luettelo.

Kalevalan piiri

N:o 685 **Kargujeva Pelageja Mihailovna** synt. 1891 Karjala, Vuokinsalmi, viimeinen työpaikka, Vuokinsalmi kolhoosilainen. Kuolin vuosi 1937.⁹⁵

Vuokinsalmi Talo 5

Leskinen

Karhunen Vasselei

Vus.K.2.

Vuokinsalmi

Puoliso: Huttunen Stepanie Malahvientyttö

A.Je.H.1.4.

Synt. n. 1838, Akonlahti, Teppananvaara

Kuoli n. v. 1920

Lapset: Iivana, Iro, Moarie, Outi ja Anni.

Malafjevna Stepanie Kontokki Salmen kylä, v. 1911 oli 73-vuotias. Lienee sama kuin Karhuni Stepanie eli Karhu-Vasselein leski.⁹⁶

Anni Huovisen eli Ortjon Annin isä oli Vuokinsalmesta **Karhuni Vasselei eli »kaunis Vasselei» ja äiti Stepanie**. Äiti oli otettu Akonlahden Jehrimänvaarasta. Isä Vasselei kuoli varhain.⁹⁷

Karhuni Stepanie; Vuokins.

”Karhu-Vasselein leski”; Vasselein leski Stepanie”; näht.= Marttisen: **Malafjevna Stepanie**; syntyisin Huttusia Akonlahdesta; ”Huttusen Stepanie”. V. 1911 73 v. vanha. Tietäjänä käytetty ympäristössä, kuten seuraava hänen tulensynty-runon johdosta kertoma tapauskin todistaa. Akka kertoi, että kun hänen tyttärensä tytär Kontokissa paloi niin pahasti, että vaatteetkin päältä kaikki paloivat, niin häntä käytiin Vuokinsalmesta, 20 virstan päästä, ”tai mie parannin tytön. Ei siitä vielä ole monta vuotta. Kun kellä sattuu semmonen vahinko, niin miun luo tullah.”⁹⁸

Karhunen Vasselei nai Akonlahden Jerimänvaarasta Huttuni Stepanien. Vasselei kuoli nuorena. Stepanie asui leskenä poikansa Iivanan kanssa, ja taloa sanottiin Leskiseksi (kartassa n:o 5). Stepanie oli staroviera, >>oman stauttsaseh kera kulki>>, ja samaan uskoon oli tyttäretkin kastettu. Munankilahdessa oli starovierojen pappi, Saikka Vasselei, >>oikeiv vanha ukon keäppänä>>. Stepanie osasi >> kaikki Jumalan sfiihut>> ja opetti niitä tyttärilleenkin. Pyydetessä hän antoi hätäkasteen.

Stepanie tuli lopulta umpisokeaksi, jää kasvoi silmien päälle. >>astu, ei nähnyt jalan tietä.>> Vain penkillä >>istuo köhjötti>>. Heikki Huovinen muisteli, että Stepanien vieressä penkillä oli kannenkerallinen pärevakka, >>koropa>> jossa hän säilytti omat ruokailuvälineensä. -Stepanie kuoli n. v. 1920 kotonaan Vuokinsalmen Leskisessä.

Stepanie Karhusta haastattelivat monet perinteenkerääjät: Ivo Marttinen, Nasto Lesonen, Rafael Engelberg ja Samuli Paulaharju. Viimeksi mainitun kokoelmiin liittyvät myös seuraavat elämäkertatiedot: >>Stepanie Karhunen, 78 vuotta vanha, syntyisin Akonlahdesta, Malahvienvaarasta. Akonlahdesta on kolme virstaa niille vaaroille. Alkujaan olen Huttusia. Ei toatto soattan laulaa. Moamo soattoi itkien omien mielipahojansa. Mie häntä olen monta loatuun soattan. Mie kasvoin syön-Venähellä Sunkussa. Hallavuuvet kun oli, niin moamo lapsien kera meni sinne, ja oli 16 vuotta.>>

Stepanielta on pantu muistiin etenkin loitsuja ja itkuvirsiä, hiukan muutakin runoa, sekä joitakin taikoja ja yksi satu.⁹⁹

Vuokinsalmi Talo 5**Leskinen****Karhunen Iivana Vasseleinpoika****Vus.K.2.1.****Puoliso: Moarie**

Latvajärvi

Lapset: Vasselei ja Iro

Karhuni Vasselei ja Stepanien poika **Iivana**, jota isän kuoltua kutsuttiin >>Lesen Iivanaksi>>, oli nainut Latvajärvestä **Moarien**.

Karhunen Vaselei nai Akonlahden Jerimänvaarasta Huttuni Stepanien. Vasselei kuoli nuorena. Stepanie asui leskenä poikansa Iivanan kanssa, ja taloa sanottiin Leskiseksi (kartassa n:o 5). Iivana viljeli maata, ajoi rahtia eli >>völjäksi Hilippä Karhusen tavaroita Kajoanista>> ja kävi kauppamatkoilla Kainuun puolella. Kaupanteko sujui vaikkei Iivana osannut kirjoittaa yhtään kirjainta eikä numeroa. Saavisen Nikolai oli kuullut kerrotavan, miten Leskisen Iivana pani muistiin antamansa velan: Ensin hän piirusti jonkin talon lähetyvillä olevan tuntomerkin, jonka perusteella hän tunsi talon, sitten hän piirsi velkasumman viivoina, niin että pitkä viiva oli koko markka, puoli viivaa oli puoli markkaa ja neljäsosa viivaa 25 penniä. Iivana eli vielä 1920-luvulla, jolloin rajavartiassa Palvellut Heikki Huovinen oli hänen nähnyt työskentelevän rajan läheisyydessä jossakin työporukassa. Oli Heikki kysynyt, tuntee ko setä minua, mutta Iivana ei ollut tuntevinään.

100

Kontokki Talo 5**Laukkanen Iro Vasseleintyttö****Vus.K.2.2.**

(o.s. Karhunen)

synt. 1862 Vuokkisalmi

Puoliso: Laukkanen Joakko Poavilanpoika**Kon.L.1.7.**

(Jakov Pavlov Läykkijeff)

Synt. 1853 Kontokissa

Vihitty: 25.05.1879

Lapset: Kirilä, Juho, Oleksei, Kirill, Outi, Maria ja Nasti.

Tietäjäksi mainittu >> Joakon naini **Iro** oli Vuokinsalmesta Karhusen Vasselein ja Stepanien, tunnetun perinteentaitajan tytär, joka jo 16- vuotiaana oli annettu miehelle >> Lemie mettsäh kumpeästi nin sehän se niitä, aina niitä (loitsuja) luki>>, ynnä muita taikoja teki, kertoi Nasti Huotarinen.¹⁰¹

Hietajärvi**Huovinen Moarie Vasseleintyttö****Vus.K.2.3.**

(o.s. Karhunen)

Synt. 20.07.1874, Vuokinsalmi

Kuoli 1947

Puoliso: Huovinen Issakka Ohvonpoika**Hij.H.3.4.1.**

(Isak)

Synt. 1876, Hietajärvi

Kuollut 24.12.1919, Hietajärvi

Lapset: Santeri, Mari ja Iita

Moarie joutui naimisiin Hietajärveen; hänen miehensä oli Ohvo ja Malanie Huovisen poika **Issakka**.¹⁰²

Issakka Ohvonpoika (synt. 1874, kuoli 1920) oli nainut Vuokinsalmesta Vasselei ja Stepanie Karhusen tyttären **Moarien**. Myös Moarien sisar Anni oli naitu Hietajärveen, Ortjon naiseksi.

Moarie oli syntynyt 1874, hän kuoli 1947. Heidän poikansa Santeri (synt. 1910, vaimo Hilta Moilanen, synt. 1917 Puolangalla) isännöi nykyään »Issakassa». Santerin siskoista elää Mari (Moilanen, Suomussalmella), mutta kuollut on Iita (Väisänen, synt. 1904, kuoli 1954 Suomussalmella).¹⁰³

Akonlahti

Märkävaara

Karhunen Outi Vasseleintyttö

Vus.K.2.4.

Vuokkisalmi

Puoliso:

Akonlahti Märkävaara

Outi oli naimisissa Märässävaarassa.¹⁰⁴

Hietajärvi

Huovinen Anni Vasseleintyttö

Vus.K.2.5.

(o.s. Karhunen)

Synt. 06.03.1877, Vuokinsalmi

Kuoli 28.02.1966

Puoliso: 1.4.1.3. Huovinen Ortjo Nihvonpoika

Hij.H.3.

Synt. 1876, Hietajärvi

Kuollut 21.11.1941, Hietajärvi

Vihitty: 01.07.1901

Lapset: Mikko, Heikki, Iivana, Olga, Anna, Jeli ja Vasili

Huovinen Anni Vaselint. o.s. Karhuni, synt. 1876, Kontokki, Vuokinsalmi. Haastateltu 1955 Suomussalmi Hietajärvi.¹⁰⁵

Anni oli miehellä Hietajärvessä, **Ortjo Huovisen** vaimona, kuten edellä on kerrottu.¹⁰⁶

Anni Huovinen (eli Orton Anni) synt. Kontokin Vuokinsalmen kylässä, naimisissa Suomussalmen Hietajärvellä, 78-vuotias, haast. 1954.¹⁰⁷

Nihvon ja Annin toinen poika **Ortjo** (synt. 1877, kuoli 21.02.1941) jäi kotitilaa viljelemään Hietajärven kylään. Hänen vaimonsa oli rajan takaa Vuokinsalmesta Karhuni Vasselein tyttö **Anni** (synt. 1876).¹⁰⁸

Karhunen Vasselei Iivananpoika

Vus.K.2.1.1.

Vuokkisalmi

Heillä oli poika **Vasselei** (kaatui 1. mailmansodassa).¹⁰⁹

Akonlahti

Jerimänvaara

Nykänen Iro Iivanantyttö

Vus.K.2.1.2.

(Iro Karhunen)

Vuokkisalmi

Puoliso: Nykänen Oleksi

A.Je.N.1.

(t. Olokan)

Lapset: Malanie, Iivana ja Kostja

Iro (naimisissa Akonlahden Jerimävaarassa **Oleksei Nykäsen** kanssa).¹¹⁰

Karhunen Kauro**Vus.K.3.**

Lapset: Triihpo ja Tero

Vuokinsalmi Talo 13**Pirttiaho****Karhunen Triihpo Kauronpoika****Vus.K.3.1.**

Kuollut 1896

Lapset: Huoti

Pirttiahon **Triihvo**; Vuokinsalmi, kuoli v. 1896. ¹¹¹

Pirttiahon **Triihvo**; Vuokins.

Pirttiahon **Triihvo** oli aikoinaan paikkakuntansa ehkä etevin ja valistunein mies. Vilkas ja iloinen luonteeltaan. ”Hiän on aivan suutkasta ta komppasanoista luajittu”, sanoivat paikkakuntalaiset. Marttini arvelee hänen olleen ensimmäisen, joka Vuokinsalmessa osasi lukea ja kirjoittaa. Ei käynyt kauppamatkoilla, vaan viljeli erinomaisella harrastuksella maata. Ei ollut runoniekka, mutta osasi satuja, joita kertoi taitavasti. Kuoli keuhkotautiin v. 1896. Samantaudin uhriksi joutuivat Triihvon pojatkin, toinen jo ennen isää, joten kelpo talo joutui lopulta kolmen lesken, Triihvon, hänen poikansa ja veljensä lesken hoitoon ja alkoi rappeutua. Myöhemmin on kuitenkin talo, kun Triihvo-vainajan isästä pieniksi jääneet pojat ovat kasvaneet, vaurastunut erinomaisesti ja yksinomaan maanviljelyksen kautta. ¹¹²

Pirttiaho oli ennen vauraudestaan tunnettu talo (kartassa n:o 13). Pirtin lattiakin oli maalattu, mikä oli ainutlaatuista Karjalassa. Siinä elivät samassa >>kattilakunnassa>> veljekset **Triihpo** ja Tero, sukunimeltään Karhusia. >>Pirttiniemen **Triihpo** oli aikoinaan paikkakuntansa ehkä etevin ja valistunein mies. Vilkas ja iloinen luonteeltaan>>, kertoo A. H. Niemi. Ja edelleen Niemen mukaan: >>Ei käynyt kauppamatkoilla, vaan viljeli erinomaisella harrastuksella maata. Ei ollut runoniekka, mutta osasi satuja, joita kertoi taitavasti. Kuoli keuhkotautiin v. 1896.>> ¹¹³

Vuokinsalmi Talo 13**Pirttiaho****Karhunen Tero Kauronpoika****Vus.K.3.2.**

Synt. n. 1833

Kuollut 1903

Puoliso: Marttini Tomna Malahvientyttö**Kij.M.1.6.**

Synt. n. 1830

Kivijärvi

Marttini Malahvien tytär **Tomna** oli naimisissa **Tero Karhusen** kanssa Vuokinsalmen Pirttiahossa. ¹¹⁴

Pirttiahon **Tomna**; Vuokins.

Leski, muistoonpanoissa eri lailla merkitty: mutta v. 1903 n. 70 v. ja 1912 n. 80 v. näkyvät lyövän yhteen. Eli vielä v. 1920 Pirttiahon hyvinvoivassa talossa. Pieniä ”primietöjä” jonkun verran Marttiselle kertoi. On Kivijärvestä Malahvien tyttäriä, Ontro Marttisen sisar. Hänen elämänsä on onnellisempi monien muiden aikaisin leskeksi jääneiden elämää, kun hyvin toimeentulevassa kodissa on saanut elämänsä iltapäivät viettää. ¹¹⁵

Pirttiahon **Tero** kuoli nuorena kauppamatkalla Suomessa; kuolleena hänet tuotiin reessä kotiin. Teron vaimo oli Kivijärvestä **Tomna Malahvientyttö** Marttini, jonka tiedetään eläneen >>Pirttiahon

hyvinvoivassa talossa>> vielä v. 1920, lähes 90-vuotiaana. - Pirttiahossa kerrotaan olleen erityinen huone pyhittäjille eli startsoille, vaikkei talonväen joukossa ollut pyhittäjiä.¹¹⁶

Pirttiahon **Tomna**; Vuokinsalmi, Ontron Marttisen sisar, Ivo Marttisen täti. Jäi nuorena leskeksi, kun mies (Pirttiahon) **Tero** Kauroni kuoli sumptsankannossa ollesaan. – v.1903 oli noin 70-vuotias.¹¹⁷

Vuokinsalmi Talo 13

Pirttiaho

Karhunen Huoti Triihponpoika

Vus.K.3.1.1.

Puoliso: Lesonen Okku Hilatantyttö

Vej.L.1.1.2.

Niskajärvi

Lapset: Jyrki, Rofka, Iivana, Anni ja Manu

Triihvon poika **Huoti** oli nainut Niskajärvestä **Hilatan Okun**. Huoti Karhuni kuoli kuumeeseen kauppatokalla Inkerissä.

Huotilla ja Okulla oli ainakin kolme poikaa: vanhin Jyrki (vaimo Oksenie oli Märstävaarasta), Rofka (joutui v. 1913 arvannostossa Vienan Kemissä sotaväkeen ja jäi sille tielle), sekä nuorin Iivana (vaimo samasta kylästä, nimittäin Siitarin Hilipän Toarie, siis Domna Huovisen sisar), ja kaksi tyttöä: Anni (mies oli Vasselei Kusmanpoika Nykäni Märstävaarasta) ja Manu (>>jäi tyttöpeäksi kum mie läksin>>, muisteli Iivana Karhunen).¹¹⁸

Vuokinsalmi Talo 13

Pirttiaho

Karhunen Jyrki Huotinpoika

Vus.K.3.1.1.1.

Puoliso: Oksenie

Akonlahti Märkävaara

Vanhin Jyrki (vaimo Oksenie oli Märstävaarasta).¹¹⁹

Karhunen Rofka Huotinpoika

Vus.K.3.1.1.2.

Vuokinsalmi

Rofka (joutui v. 1913 arvannostossa Vienan Kemissä sotaväkeen ja jäi sille tielle).¹²⁰

Vuokinsalmi Talo 13

Pirttiaho

Karhunen Iivana Huotipoika

Vus.K.3.1.1.3.

Puoliso: Karhunen Toarie Hilipäntyttö

Vus.K.2.5.

Kuollut 1969

Vuokinsalmi

Nuorin Iivana (vaimo samasta kylästä, nimittäin Siitarin Hilipän Toarie, siis Domna Huovisen sisar).¹²¹

Toarie, jonka mies oli Iivana Huotinpoika Karhunen Vuokinsalmen Pirttiahosta, eli poikansa luona Uhtuassa (kuollut 1969).¹²²

Nykänen Anni Huotintyttö

Vus.K.3.1.1.4.

(o.s. Karhunen)

Vuokinsalmi Pirttiaho

Puoliso: Nykänen Vasselei Kusmanpoika

A.Mv.N.1.1.

Akonlahti Märkävaara

Anni (mies oli Vasselei Kusmanpoika Nykäni Märästävaarasta).¹²³

Vuokinsalmi Talo 13

Pirttiaho

Karhunen Manu Huotintyttö

Vus.K.3.1.1.5.

Manu (>>jäi tyttöpeäksi kum mie läksin>>, muisteli Iivana Karhunen).¹²⁴

Vuokinsalmi Talo 16

Kammarinvaara

1.4.5.3. Karhunen Iivana Jaakonpoika

Hij.H.3.

(Iivana Huovinen)

Synt. 1888 Hietajärvi

Kuollut 10.02.1938, Karhumäki

Puoliso: Karhunen Anni Poavilantyttö

Kuj.H.3.6.

(o.s. Huovinen)

Synt. 03.02.1891, Niskajärvi

Kuollut 1969, Uhtua

Lapset: Palaga, Iro, Sergei ja Maikki

Sergei Karhunen Vuokinsalmelta otti **Iivanan** ottopojakseen ja Ivan muutti sukunimensä Karhuseksi.¹²⁵

Anni, joka miehensä Hietajärven **Iivana Huovisen** kanssa asui Vuokinsalmen Kammarinvaaran Sirkeissä.¹²⁶

Kammarinvaaralla asui myöhemmin (kartassa n:o 16) Sirkein ottopojana **Iivana Joakonpoika Huovini** (synt. 1888 Hietajärvessä), joka oli nainut Niskajärvestä Poavila Jyrinpoika Huovisen tyttären **Annin**.¹²⁷

Iivana (synt. 1888), jonka vaimo oli Niskajärvestä **Poavilan Anni** (synt. 1890, Hietajärven Oksenie Huovisen sisar), eli Vuokinsalmen Kammarinvaaralla.¹²⁸

IV.6. **Anna Poavilantr.** synt. 03.02.1891 ja kastettu 10.02.1891 Niskajärvellä, Avioitui hietajärveläisen **Ivan Huovisen** (s. 1888) kanssa. **Sergei Karhunen Vuokinsalmelta otti Iivanan ottopojakseen ja Ivan muutti sukunimensä Karhuseksi.** Ivan oli ammatiltaan kirvesmies. Anna ja Ivan asuivat Hietajärven vastarannalla Vuokinsalmen Kammarinvaaralla. Anna kuoli vuonna 1969 Uhtualla. Ivan vangittiin Stalinin vainojen aikana vuonna 1937 ja ammuttiin 10.02.1938. Hänet on – viimeisten tietojen mukaan – kuten monet tuhannet muut suomalaiset ja karjalaiset kohtaloverit haudattu Karhumäen Sandormohin multiin.¹²⁹

Ensimmäisenä kauppiehena ruato **Iivana Juakonpoika Karhu**.¹³⁰

Karhunen Palaga Iivanantyttö

Hij.H.3.1.

Synt. 1912, Vuokinsalmi, Kammarivaara

Kuollut 18.06.1995, Uhtua

Puoliso: Martiskin Mihkei Teponpoika

Synt. 1916

Lapset: Valentin

V.61. **Palaga** synt. 1912. Hän avioitui eläinlääkäri Mihkei Teponpk. Martiskin (s. 1916) kanssa. Heillä oli yksi poika Valentin synt. 18.10.1938. Palaga kuoli 18.06.1995 Uhtualla.¹³¹

Karhunen Iro Iivanantyttö

Hij.H.3.2.

Synt. 1920, Vuokinsalmi, Kammarivaara

Puoliso: Mäki Kalle Kallenpoika

Synt. 1918

V.62. **Iro (Ida)** synt. 1920. Iro avioitui amerikan-suomalaisen Kalle Kallenpk. Mäen (s.1918) kanssa. Iro asuu Uhtualla. Hänellä on yksi tytär.¹³²

Karhunen Sergei Iivananpoika

Hij.H.3.3.

Synt. 1923, Vuokinsalmi, Kammarivaara

Kuollut 25.12.1996

V.63. **Sergei** synt. 1923, kuollut 25.12.1996.¹³³

Karhunen Maikki Iivanantyttö

Hij.H.3.4.

Synt. 1929, Vuokinsalmi, Kammarivaara

Kuollut 1963

Puoliso: Nikolai Matjev Fodorov

Synt. 1922

Kuollut 31.01.1998

V.64. **Maikki** synt. 1929, kuollut 1963. Avioitui Nikolai Matjev Fodorovan (s.1922) kanssa, joka kuoli 31.01.1998. Kaksi lasta, asuvat Kostamuksessa.¹³⁴

16/3 Kortti n:o 71. Karhunen Nasto 42 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 71. Karhunen Katri 22 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 71. Karhunen Matti? 13 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 71. Karhunen Anni 9 v. Kontokki.¹³⁵

16/3 Kortti n:o 81. Karhunen Palaka 31 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 81. Karhunen Iro 14 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 81. Karhunen Anni 2 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 81. Karhunen Maria 1 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 81. Karhunen Katri 70 v. Kontokki.¹³⁶

16/3 Kortti n:o 82. Karhunen Mari 30 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 82. Karhunen Petri? 13 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 82. Karhunen Juho 2 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 82. Karhunen Paula 10 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 82. Karhunen Agafija 6 v. Kontokki.
 16/3 Kortti n:o 82. Karhunen Palaga 4 v. Kontokki.¹³⁷

16/3 Kortti n:o 83. Karhunen Palaga 4 v. Kontokki.¹³⁸

16/3 Kortti n:o 84. Karhu Akuliina 55 v. Kontokki
 16/3 Kortti n:o 84. Karhu Palaka 44 v. Kontokki
 16/3 Kortti n:o 84. Karhu Olga 17 v. Kontokki
 16/3 Kortti n:o 84. Karhu Tahvo 15 v. Kontokki.¹³⁹

16/3 Kortti n:o 94. Karhunen Feodor 37 v. Kontokki. ¹⁴⁰

16/3 Kortti n:o 101. Karhunen Iivana 56 v. Kontokki. ¹⁴¹

16/3 Kortti n:o 109. Karhu Ananias 41 v. Kontokki. ¹⁴²

Lähdeluettelo:

- ¹ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 185.
- ² Julku Kyösti. 1996. Rajamailla III, s. 110.
- ³ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ⁴ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 72.
- ⁵ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1168.
- ⁶ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ⁷ Erkki Ala-Könni. Domna Huovinen, 1964 Kalevalaseuran vuosikirja 44. s. 221.
- ⁸ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 189.
- ⁹ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 193.
- ¹⁰ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylä kiertämässä, Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen, s. 257.
- ¹¹ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 193-194.
- ¹² Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ¹³ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ¹⁴ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900. s. 212-213.
- ¹⁵ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ¹⁶ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 250.
- ¹⁷ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ¹⁸ Vienan Viesti: n:o 4/Helmikuun 20.pnä 1998.
- ¹⁹ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 71.
- ²⁰ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ²¹ Vienan Viesti n:o 2/Tammikuun 30.pnä 1998.
- ²² Lahti-Argutina Eila. 2001. Olimme joukko vieras vaan, s. 195. Venäjänsuomalaiset vainouhrit Neuvostoliitossa 1930-luvun alusta 1950-luvun alkuun. Vammalan kirjapaino Oy Vammala 2001.
- ²³ Paajaste, Kai, 2006. Tupenkolahuttajien mailla – Vuokkiniemi esihistoriasta toiseen maailmansotaan; Sakari Vuoristo: Suuri Terrori. s. 408.
- ²⁴ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ²⁵ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 197.
- ²⁶ Pusin, Sirkka. Espoo 06.07.2003.
- ²⁷ Mervi Naacka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hinta Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 281.
- ²⁸ Virtaranta, Pertti 1958: Runonlaulajia ja Tietäjiä, Vienan kansa muistelee. s. 801.
- ²⁹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ³⁰ Erkki Ala-Könni. Domna Huovinen, 1964 Kalevalaseuran vuosikirja 44. s. 222
- ³¹ Kivelä Marjut. Sydämessä Kalevalalainen Kansa, s. 98.
- ³² Maiju Keynäs. Laukkukauppa haastattelut.
- ³³ Pöllä, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ³⁴ Vuoristo Sakari. Suvulta Suvulle II, s. 234. Suomessa kauppiaina toimineita Vienan ja Aunuksen miehiä.
- ³⁵ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylä kiertämässä, s. 251 Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen.
- ³⁶ Virtaranta, Pertti: Kulttuurikuvia Karjalasta, Kostamuksen patriootti s. 169. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 1990. ISBN 951-35-4914-3. 310 sivua.
- ³⁷ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 188. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1972. ISBN 951-26-0179-6 (sid). ISBN 951-26-0180-X (nid) . 263 sivua.
- ³⁸ Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Carelia n:o 8/1993, s. 12.
- ³⁹ Maiju Keynäs. Laukkukauppa haastattelut.
- ⁴⁰ Mervi Naacka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hinta Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 282.
- ⁴¹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 62.
- ⁴² Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 186-189.
- ⁴³ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ⁴⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 189-193.
- ⁴⁵ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ⁴⁶ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.

- ⁴⁷ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ⁴⁸ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ⁴⁹ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ⁵⁰ Virtaranta, Pertti. 1958: Vienan kansa muistelee, s. 364.
- ⁵¹ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194.
- ⁵² Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 83-84.
- ⁵³ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194.
- ⁵⁴ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 213.
- ⁵⁵ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194.
- ⁵⁶ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 198.
- ⁵⁷ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194.
- ⁵⁸ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 104-112.
- ⁵⁹ Pölla, Matti. Petroskoin Arkisto: Kostamuksen kylän rippikirja v. 1910
- ⁶⁰ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylä kiertämässä, Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen, s. 213.
- ⁶¹ Lyytinen Lempi. Priusan Kolkkejaiset, s. 7-9. Kalevala-Uhtua 1996. Arhippa Perttusen säätiön julkaisusarja n:o 3.
- ⁶² Lyytinen Lempi. Priusan Kolkkejaiset, s. 5.
- ⁶³ Lyytinen Lempi. Priusan Kolkkejaiset, s. 8. Kalevala-Uhtua 1996. Arhippa Perttusen säätiön julkaisusarja n:o 3.
- ⁶⁴ Lyytinen Lempi. Priusan Kolkkejaiset, s. 8. Kalevala-Uhtua 1996. Arhippa Perttusen säätiön julkaisusarja n:o 3.
- ⁶⁵ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 72.
- ⁶⁶ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁶⁷ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 72.
- ⁶⁸ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 195.
- ⁶⁹ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 72.
- ⁷⁰ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 72.
- ⁷¹ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁷² Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 61-62.
- ⁷³ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁷⁴ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 72.
- ⁷⁵ Luettelo: Vienan Karjalan pakolaisista jotka ovat saaneet Valtion pakolaisavustuskeskuksen Suomussalmen varastosta avustusta Maaliskuun 1 p:stä 15 p.
- ⁷⁶ Valtion pakolaiskeskus IV Vienan-Karjalan Pakolaisten Huoltotoimikunta. Työpaikkoihin sekä välittömästi sijoitettut Vienan-Karjalan pakolaiset 1922 Ba 4
- ⁷⁷ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁷⁸ Karjala Heimo n:o 3-4/1991, s. 66.
- ⁷⁹ Karjala Heimo n:o 5-6/1990, s. 94.
- ⁸⁰ Karjala Heimo n:o 3-4/1993, s. 60.
- ⁸¹ Karjala Heimo n:o 5-6/1990, s. 94.
- ⁸² Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁸³ Vienan Viesti Helmikuun 27. p:nä 1998 / s. 3.
- ⁸⁴ Carelia n:o 5/1991, s. 173
- ⁸⁵ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁸⁶ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁸⁷ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁸⁸ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁸⁹ Karjala Heimo n:o 5-6/1990, s. 94.
- ⁹⁰ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁹¹ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 87.
- ⁹² Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁹³ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194-195.
- ⁹⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ⁹⁵ Carelia n:o 5/1991, s. 173
- ⁹⁶ Vuoristo, Sakari 1992: Iivo Marttinen Vuokkiniemen Kansanperinteen Suurkerääjä, s. 242.
- ⁹⁷ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 84-86.
- ⁹⁸ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1109.
- ⁹⁹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 196-197.
- ¹⁰⁰ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 196-197.
- ¹⁰¹ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylä kiertämässä, Karjalaiskylien entistä elämää Venehjärvestä Kostamukseen, s. 258.
- ¹⁰² Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 196-197.
- ¹⁰³ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 99.
- ¹⁰⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 196-197.
- ¹⁰⁵ Maiju Keynäs. Laukkukauppa haastattelut.

-
- ¹⁰⁶ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 196-197.
- ¹⁰⁷ Virtaranta, Pertti 1958: Runonlaulajia ja Tietäjiä, Vienan kansa muistelee. s. 801.
- ¹⁰⁸ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 84-86.
- ¹⁰⁹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 196-197.
- ¹¹⁰ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 196-197.
- ¹¹¹ Vuoristo, Sakari 1992: Iivo Marttinen Vuokkiniemen Kansanperinteen Suurkerääjä, s. 244.
- ¹¹² Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1158.
- ¹¹³ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 197.
- ¹¹⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 234.
- ¹¹⁵ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1158.
- ¹¹⁶ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 197.
- ¹¹⁷ Vuoristo, Sakari 1992: Iivo Marttinen Vuokkiniemen Kansanperinteen Suurkerääjä, s. 244.
- ¹¹⁸ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 197.
- ¹¹⁹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 197.
- ¹²⁰ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 197.
- ¹²¹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 197.
- ¹²² Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 186.
- ¹²³ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 197.
- ¹²⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 197.
- ¹²⁵ Pusin, Sirkka. Espoo 06.07.2003.
- ¹²⁶ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 204.
- ¹²⁷ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 194.
- ¹²⁸ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylä kiertämässä, s. 112.
- ¹²⁹ Pusin, Sirkka. Espoo 06.07.2003.
- ¹³⁰ Lyytinen Lempi. Priusan Kolkajaiset, s. 5 Kalevala-Uhtua 1996. Arhippa Perttusen säätiön julkaisusarja n:o 3.
- ¹³¹ Pusin, Sirkka. Espoo 06.07.2003.
- ¹³² Pusin, Sirkka. Espoo 06.07.2003.
- ¹³³ Pusin, Sirkka. Espoo 06.07.2003.
- ¹³⁴ Pusin, Sirkka. Espoo 06.07.2003.
- ¹³⁵ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ¹³⁶ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ¹³⁷ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ¹³⁸ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ¹³⁹ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ¹⁴⁰ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ¹⁴¹ Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.
- ¹⁴² Pakolaisluettelo: Kerälän jakopiirissä olevista Karjalan pakolaisista 16.3.1922.